

„Kterak se obětí nestátí...“

Moravskoslezská policie představuje novou didaktickou hru s názvem „Kterak se obětí nestátí“. Jak již název napovídá, cílem projektu je seznámit veřejnost se základními pravidly bezpečného chování, aby se nestala obětí trestného činu. Hru „Kterak se obětí nestátí“ vydalo Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje díky finanční podpoře Moravskoslezského kraje.

Hra je určena pro dva až šest hráčů. Jejímí komponenty jsou oboustranná hrací deska, hrací kostky, figurky, herní karty a pravidla. Na jedné straně hrací desky soutěží hráči v otázkách z oblasti vlastního bezpečí v kritických situacích doma i venku. Namátkou lze uvést oblasti soutěžních úkolů či doporučení bezpečí v dopravě, předcházení majetkové trestné činnosti, problematika zvyšování právního vědomí nebo zneužívání návykových látek. Pro konkrétnější představu lze doplnit text jedné z herních karet: „Před vstupem na přechod pro chodce ses

nejprve rozhlédl vlevo, pak vpravo a poté opět vlevo. Bezpečně jsi přešel. Postupuješ o dvě políčka vpřed“.

Současná četnost komunikace prostřednictvím internetu, stejně jako zvýšení počtu trestných činů páchaných v online prostředí, iniciovaly vznik druhé hrací strany s tematikou kybernetické bezpečnosti. Hráči si tak zopakují, připomenou či zjistí, jak se vyhnout rizikům internetu. Soutěžící si osvojí související pojmy, získají informace k bezpečnějšímu užívání internetu.

Více na str. 19

Stále platná slova hejtmana

V březnovém vydání Doby seniorů byl zveřejněn rozhovor s hejtmánem Moravskoslezského kraje Ivo Vondráčkem o vývoji koronavirové epidemie v našem kraji.

Protože ne každý čtenář Senior-Tipu si zmíněný rozhovor stihl přečíst, vracíme se k jeho podstatným a stále platným částem i v našem červnovém vydání.

Pane hejtmane, jak se daří zvládat koronavirovou epidemii v našem kraji?

„Situace se v našem kraji pozvolna zlepšuje. Epidemie koronaviru nás před více než rokem zasáhla, aniž bychom to očekávali a měli jasné povědomí o tom, jak vzniklou situaci řešit. V samých počátcích jsme s napětím odhadovali, kdy se v České republice objeví první nakažený. Sledovali jsme vývoj situace v zahraničí, viděli, jak může pandemie ochromit zdravotnictví. Přesto bylo téměř nemožné se na koronavirovou krizi připravit. Hlavním problémem na začátku první vlny bylo zajištění ochranných pomůcek lékařům, sociálním pracovníkům, ale i občanům. Dalším tématem bylo zavedení chytré karantény a snaha důsledným trasováním co nejefektivněji zmírnit šíření nákazy. Pak přišlo plošné testování a nyní žijeme očkováním. Naše koncepce je směřována k hlavnímu cíli, který máme všichni společný. Překonání tohoto náročného období, navrátit se k běžnému životu a pokusit se co nejlépe s následky epidemie vypořádat.“

Pokračování na str. 3

Když nemůžete do Minikina, Minikino přijde za vámi

Ani kinům se nevyhnula nejruznější omezení kvůli koronavirové pandemii. Na druhou stranu, mimořádně obtížnou situaci se manažeři těchto kulturních zařízení rozhodli řešit nacházením nových cest k divákům. Platí to i pro Dušana Rapoše, filmového režiséra, scénaristu, hudebního skladatele a producenta, jenž je šéfdramaturgem ostravského Minikina.

Co zásadního se změnilo při provozu Minikina v době koronavirové?

„Protože jsme nechtěli nečinně čekat, „co bude, až bude“ a abychom zachovali jistou kontinuitu a věrnost našim divákům, zavedli jsme virtuální projekce na platformách „Moje kino live“ a „Kina spolu“.

Naše pozvánka na streamové projekce má heslo „**KDYŽ NEMŮŽETE DO MINIKINA, MINIKINO PŘIJDE ZA VÁMI!**“ Do doby, než dojde k rozvolnění, si diváci mohou vybrat film na naší webové stránce minikino.cz a zakoupit si e-vstupenku úplně stejně, jako by si kupovali lístek do kina. Odkaz na stream k zakoupenému filmu jim přijde současně se vstupenkou. Projekcemi se snažíme navodit atmosféru kinosálu se vším, co k němu patří. Stream se odehrává v jeden konkrétní čas, sledovat film díky tomu mohou diváci pozorněji a bez pauz, stejně jako v kině.“

Více na str. 24

MUDr. Růžena Mašková:

O přínosu dovolených pro tělesné i duševní zdraví, o tom, že je důležité kde i s kým, o škodlivosti vypjatých diskusí či aktivit "přes míru", o cestování dříve a dnes, o úsměvné historce a přání na dovolenou...

MUDr. Růžena Mašková

Koronavirus na nás vykukuje zpoza každého rohu už déle než rok a v takto ztížených poměrech je o to důležitější nejen naše tělesné, ale i duševní zdraví. No a k tomu je zapotřebí také to, aby lidé uměli vypáhnout ze zaměstnání a dopřát si oddech na zasloužených dovolených. Prostě si vyvětrat hlavy od běžných starostí i spěchu a vystřídat pocit, že toho hodně "musíme" radostí z toho, že hodně věcí "nemusíme". Odjíždět na dovolené do zahraničí ale není zrovna nutné, zvlášť když se pandemická opatření v různých státech každou chvíli mění, takže není zcela jasné, co všechno vás čeká, abyste se dostali tam - a už vůbec nevíte, za jakých podmínek se dostanete zpátky. Zůstat třet někde v karanténě, v náhradním ubytování, nebo v izolaci - to není nic, po čem bychom toužili. Ani u nás sice neznáme přesný vývoj pandemické situace, nicméně s čímkoli nečekaným tady si určitě poradíme lépe. Navíc, v České republice máme spoustu krásných míst a vybrat si zde mohou jak rodiny s dětmi, tak i sportovci, nebo senioři. Ovšem snahy o vrcholové nebo neuvážené výkony na dovolených nedoporučuji, protože je smutným pravidlem, že každoročně končí někteří lidé v nemocnici, případně ještě hůř.

Důležitý je tedy opravdu kvalitní odpočinek - což je podmíněno nejen místem, tedy kde, ale i s kým dovolenou trávíte. Zatímco v pracovních dnech se můžete od různých lidí různě vzdálit, na dovolených bývají vztahy mnohem těsnější, proto je žádoucí předejít tomu, aby "trávení" společného času vedlo až k "otrávení"...

Docela jednoduchý recept, jak vytvořit dobrou atmosféru na dovolené, je: nevymlouvej se na druhé a sám se chovej tak, jak bys chtěl, aby se jiní chovali k tobě. Což mimo jiné znamená - nesnažit se řešit různé nevraživosti,

nezapojovat se do vypjatých diskusí (zvlášť politických) a raději více naslouchat, než mluvit. Když se přitom nenecháte vlákat ani do fyzických aktivit, které jsou "přes míru", máte velkou pravděpodobnost na strávení skutečně pěkné dovolené. Ostatně, vždyť všichni jsme jen lidé, všichni máme dobré i stinné stránky, tak aspoň o dovolených si můžeme dovolit hledat u lidí ty stránky dobré - třebaže to někdy stojí hodně sil a porozumění.

S dovolenými úzce souvisí i cestování, takže nyní řeknu pár (převážně úsměvných) poznámek na toto téma. Jsem pamětnice časů, kdy vlastnit auto byla spíš vzácnost. Z toho také vyplývá, že cestování po silnicích bylo mnohem bezpečnější než dnes. Za svého mládí jsem jezdila na kole z Lipníku nad Bečvou do nemocnice v Hranicích a auto jsem potkala jen výjimečně. I později, při mé praxi v léčebně v Opavě, měl auto pouze ředitel léčebny. Dnes by stejné cesty na kole byly značně riskantní. Ale protože jsem se tehdy chtěla podívat i do vzdálenějších míst, rozhodla jsem se koupit malý motocykl, Pionýra (auto mě ani nenapadlo). No a k tomu jsem potřebovala řidičský průkaz. Na školení jsem chodila s kolegou psychologem a oba jsme byli dost nešikovní. Dokonce natolik, že nám řekli: „Je na vás poznat, že jste z psychiatrického prostředí. Teorii a předpisy umíte odříkat, ale raději nesedejte za volant.“

Já si to vzala k srdci. Jezdit na Pionýru jsem se nebála, ovšem auto jsem řídit nechtěla, vždy řídil jen manžel. Což ho někdy švalo, protože po příjezdu na různé společenské akce musel pít jen limonády. Ale jenom díky tomu tady dnes ještě jsem.

A k následující příhodě ani nevím, jestli se mám přiznat, ale stalo se to dávno, tak budiž. Nejdříve řeknu krátký vtíp, který s tím souvisí. Pořad Zelená vlna, hlášení v rádiu: „Pozor, pozor, na dálnici D 41 se jeden šílenec řítí v protisměru... A babka na dálnici za volantem nesouhlasně kroutí hlavou a říká, „Kdyby jeden... Všichni!“

Kdysi mě vezla kolegyně od soudního řízení z Karviné do Ostravy po silnici, o které manžel říkal, že po ní nerad cestuje, protože řidiči z Karviné po ní jezdí jako draci. Po nějaké době jsem kolegyni řekla, že je divné, že nás ještě nikdo nepředjel a ona na to: všimni si, že ti, co jedou proti nám, vždycky blikají - asi jsou tu někde policisté...

Až před Ostravou jsme zjistily, že jsme celou cestu jely v protisměru. Ale tenkrát nebylo tolik aut a nebyla z toho žádná havárie, takže to celé zůstalo pouze jako úsměvná historka.

A na závěr přeji všem, kdož chtějí cestovat autem na dovolenou, ať je rovněž nepotká žádná havárie.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!**OSTRAVA!!!**
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZMoravskoslezský
kraj**HAVÍŘOV**

Stále platná slova hejtmana:

Pokračování ze str. 1

Co vše se podařilo v kraji zvládnout?

"Celé uplynulé období epidemie bylo velmi náročné a stále ještě je. Nejtěžší asi byla první vlna koronavirové epidemie, kdy jsme neměli žádné zkušenosti, a bylo nutné vytvořit vlastní systém, jak počáteční chaos proměnit v řád. A to se nám, myslím, podařilo velmi dobře. V mnohém jsme inspirovali ostatní kraje. Velká část zaměstnanců krajského úřadu se proměnila ve skladníky, speditéry a distributory, po nocích počítala respirátory, pracovala na odběrových místech, to všechno při zachování běžného chodu krajského úřadu a služeb občanům. Vytvořili jsme vlastní webové aplikace, díky kterým se nám podařilo systematicky objednávat a zásobovat osobními ochrannými pracovními pomůckami a dezinfekcí nejen zdravotníky, sociální služby, ale i obce s rozšířenou působností, aby mohly vybavit zaměstnance exponovaných firem - prodavačky, vodaře a další. Také aplikace, kde se shromažďovala a koordinovala dobrovolnická pomoc, pomoc podnikatelům, praktičtí lékaři jejich prostřednictvím objednávali pacienty na testování a další. Pomáhali jsme navrátilcům z ciziny dostat se domů. Zastíteli jsme vědecký výzkum a v jeho rámci otestovali pět tisíc dobrovolníků na koronavirus. A spoustu dalších věcí. Mimochodem, našima rukama v té době prošlo více než 12,5 miliónu ochranných pomůcek. Rozdali jsme přes 6,5 milionu roušek - pět tun, přesně tolik váží čtyři velcí sloni. Zajistili jsme přes 150 tisíc litrů dezinfekce, 4 miliony rukavic, 100 tisíc ochranných obleků, přes 200 tisíc rychlotestů."

Jak se postupně měnila, podle Vašeho vnímání, nálada mezi obyvatelstvem?

"Nálada obyvatel Moravskoslezského kraje se neliší od ostatních částí České republiky. Na začátku epidemie obrovská soudržnost a důvěra v to, že důsledným dodržováním protiepidemiologických opatření koronavirus společně zvládneme. Nyní jsou mnozí lidé už unavení a všichni se společně těšíme, až toto náročné období skončí."

Ing. Ivo Vondrák, hejtmán Moravskoslezského kraje

Co byste seniorům závěrem vzkázal?

"Přeji jim pevné zdraví a hodně sil. Senioři patří mezi nejohroženější skupinu obyvatel, kterou musíme chránit. Také bych jim doporučil, aby se nechali naočkovat. Prosím, vydržte ještě, nejste v tom sami, jsme na tom všichni stejně. Jenom odpovědné a ohleduplné chování nám pomůže vrátit se zpátky do běžného života."

Milan Fabián

Sociální služby fungují i v těžké době

Ing. Jiří Carbol

Ve srovnání s koncem roku 2019 ubylo v Moravskoslezském kraji bezmála osm tisíc lidí. Loni zde pak poprvé klesl počet lidí pod 1,2 milionu a kraj tak opustil první trojku nejlidnatějších regionů v České republice. Celkový úbytek i jednotlivé záporné hodnoty přirozeného přírůstku a migrace má Moravskoslezský kraj nejvyšší v Česku. V úbytku obyvatel bohužel sehrála významnou úlohu větší úmrtnost v souvislosti s onemocněním covid - 19. Dalším negativním

dopadem pak byla zhoršená ekonomika a s ní související odchod lidí za prací.

Ing. Jiří Carbol, předseda sociálního výboru Moravskoslezského kraje: „Podle statistických údajů z poloviny května bylo v našem kraji za sedm dnů hlášeno 137

případů koronaviru na sto tisíc obyvatel, z toho 14 procent bylo ve věkové kategorii 65+. A brali jsme jako samozřejmost podílet se na zajištění a koordinaci očkování proti onemocnění covid-19 v sociálních službách: očkováno bylo 12.900 osob, z toho 6.500 uživatelů sociálních služeb a 6.400 zaměstnanců sociálních služeb.

Od března loňského roku jsme rovněž mezi poskytovatele sociálních služeb distribuovali cca 820 tisíc roušek, 500 tisíc respirátorů, 820 tisíc rukavic, 11,5 tisíc ochranných brýlí, 7,5 tisíc ochranných štítů, 3,3 tisíc návleků, 420 kusů ochranných obleků a téměř 4 tisíce litrů dezinfekce včetně 50 tisíc kusů rapid testů.“

Jak dále Ing. Jiří Carbol doplnil, sociální výbor Moravskoslezského kraje mimo jiné zhodnotil jak projekty dotačního "Programu na podporu sociálního podnikání v roce 2021", tak i podané projekty v rámci dotačního "Programu na zvýšení kvality sociálních služeb" v letošním roce, v celkovém objemu 40 milionů Kč.

(di)

TIP NA VÝLET

Místopis na dosah aneb Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři SeniorTipu, pokud jste zůstali věrni putování po objektech, které změnily oproti původnímu určení svou funkci, můžeme dnes pokračovat. Text vznikl v době, kdy nebylo jisté, zda se v červnu dostaneme i do interiérů, tak jsem zvolila cestu, na níž byste nemuseli litovat. Totiž ke stavbám, které jsou povětšinou i v normální době zavřené a je možné je obdivovat právě zvnějšku. Obě kdysi sloužily duchovnímu účelu, jsou nevelkých rozměrů a stojí, přestože stavebně i historii rozdílné, na jedné adrese. S oběma stavbami je pak spojena jedna významná osobnost místního života.

Hlučín: bývalý evangelický kostel (Opavská 722/10)

Evangelický kostel

Pohybujeme-li se na Hlučínsku (místně řečeno na "Prajzské"), které po třech slezských válkách v 19. století a pak až do roku 1920 náleželo k Prusku, je třeba si uvědomit, v jak komplikované situaci politické, sociální, kulturní i jazykové se oblast doslova zmítala. Pokud jde o vyznání, v polovině 19. století rostl počet evangelíků, kteří farností podléhali Ratiboři. Na konci 50. let 19. stol. několik stoupenců evangelické církve za pomoci zemského rady Eugena Friedricha von Seldow se do snahy postavit vlastní kostel zapojila i stavební komise v Berlíně a základní kámen stavbě byl položen roku 1862. Ač byl kostel postaven za necelé půl roku, byl vysvěcen až v roce 1864. Jméno projektanta s určitostí neznáme, odborná literatura zmiňuje s určitou pravděpodobností Augusta Sollera, který v Berlíně v Ober Bau-Deputation vedl oddělení církevních staveb.

Dnes nám připadá, že drobná stavba z režného (tj. neomítaného zdiva) reprezentuje určitou stavební kulturu právě na Hlučínsku nebo Opavsku. O červené, ostře pálené cihle, která pocházela z místních cihelen a byla charakteristická nejen ve Slezsku, ale i ve vzdáleném středověkém Pobaltí, jsme již v souvislosti s oblastí "za Odrou" psali. Její výrazný červený plášť roste z půdorysu rovnoramenného, tj. řeckého, kříže na všech čtyřech stranách se zvedá do stupňovitých štítů. Ty jsou prolomeny trojicemi oken s plastickými šambránami a pod jednotlivými stupni zdobeny vpadlými křížky. Veškeré dekorace bylo dosaženo uspořádáním cihel.

Detail zadní předsíně

Detail štítu

Nad středem křížení se zvedá štíhlá, vzdušná osmiboká vížka. K zadní části stavby přiléhá nízká předsíň, již se vstupovalo do části hřbitova a z této strany lze dohlédnout ke druhé pozoruhodné stavbě. I ona stála uvnitř zdi na místě bývalého hřbitova, který zanikl v roce 1965. V interiéru bychom mohli pozorovat nezaklopený dřevěný strop podpořený trámovou konstrukcí. Vše jednoduché jako zvnějšku, jen světlo prochází barevnou skleněnou výplní oken a z trámů je spuštěn mosazný lustr. Kromě jiných kulturních příležitostí se mohou v prostoru kostela konat i varhanní koncerty.

Pohled do interiéru ev. kostela
(www.sak-hlucin.cz)

Mauzoleum Wetekampovy rodiny

(park u evangelického kostela)

S předchozí stavbou je rodinná hrobka spojena skrze jednoho z iniciátorů výstavby evangelického kostela, a to s Wilhelmem Moritzem Wetekampem a je datována rokem jeho úmrtí 1898. Rodina měla kořeny v Severním Porýní-Vestfálsku. W. Wetekamp se pak jako generální ředitel staral o rothschildovské panství. Sňatkem se spojil s další významnou hlučínskou rodinou Wernerových. (Ernst Wilhelm Werner, mj. krajský ranhojčí, byl třetím z předních iniciátorů založení evangelického kostela.)

Mauzoleum Wetekampovy rodiny

Rodinná hrobka, jejíhož autora neznáme, stála v zadní části dnes zrušeného hřbitova a empírovým řešením je cihlovému kostelu vzdálena. Kubická, majestátní, byť nevelká stavba je založena na čtverci a zavřena stlačenou klášterní klenbou.

Detail edikulového štítu se serafem a nápisem

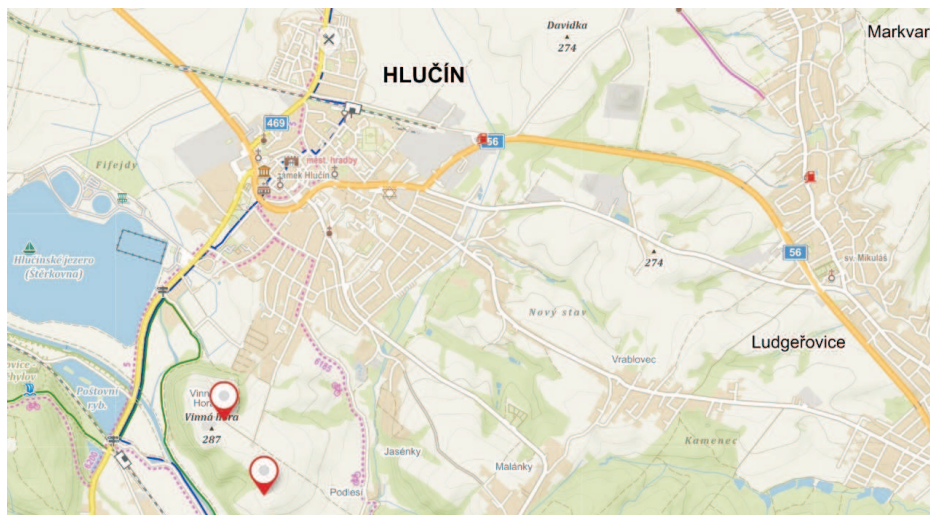
Hladký pískovcový plášť, jen nepatrně členěný čistými liniemi pásové bosáže, dodává sevřené stavbě klidnou vznešenost. Do hlavního průčelí je umístěn výrazný edikulový portál se štítem s okřídlenou hlavou serafa. Úzký vstup do hrobky se posouvá do hlubší vrstvy a symbolizuje tak snad průchod do druhého světa. Na vrcholu střechy je umístěna socha Slávy/Fámy s palmovou ratolestí s vavřínovým (?) věncem, která evokuje význam rodiny zde odpočívající. ▼

Obě stavby jsou památkově chráněny a určitě stojí za to si je prohlédnout. Ostatně celý Hlučín, kde najdeme vedle zbytku městských hradb (město bylo založeno roku 1256 Přemyslem II. Otakarem) i současnou skulpturu, stojí za návštěvu.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Stával na Vinné hoře hrad?

Starý zapomenutý svět mýtů a pověstí. I v Hlučíně je jich řada, neověřených, ale dlouhé věky mezi obyvateli tradovaných. Připomeňme jednu z nich: „Tam, kde se na Vinné hoře nachází kamenolom, stál před mnoha staletími rozsáhlý hrad.“

Na hradě žil hrabě se svou ženou a čeledí. Mezi služebníky bylo krásné děvče, urostlé, skromné, chování měla jako šlechtična. Není divu, že pán se do ní zamiloval. Hraběnka na dívku zle žárlila, a tak ji ukládala nejhorší a nejtěžší práce a i jinak ji sužovala. Jednoho dne hraběnku popadla nevídaná žárlivost a ve své zlosti nechala dívku bičovat. Dívka ve smrtelných bolestech porodila dítě. Tu se zatřásla země, s ní celá Vinná hora, a hrad s hraběnkou i s čeledí se propadl do hory. A tam, kde dříve stával hrad, vytryskla studánka. Až bude jednou dívka v nouzi sedět u této studánky a první košík v ní vypere, s košíkem vytáhne i hrad se všemi obyvateli z hory ven.

Stará moudrost říká: „na každém šprochu, pravdy trochu“. Může se i v této pověsti skrývat pravdivé jádro? Vynecháme-li dojemný příběh, zůstanou realie. Vinná hora, na ní kamenolom, studánka a hrad, který se propadl do země. Zasunutý a zarostlý kamenolom i vodní pramen jsou pod temenem Vinné hory dodnes, po hradu však ani památky. Může se hrad propadnout? Jistě že ne. Může však zmizet, „jakoby se do země propadl“. To samé postihlo hrad na Landeku - bývalé správní centrum Hlučínska - i v novější době zámek v Dobroslavicích. Stejně jako mnoho jiných staveb zmizely takřka přes noc, kdy je lidé z okolí během velmi krátké doby rozebrali na stavební materiál.

Pro Vinnou horu to však neplatí zcela. Na samém vrcholu, uprostřed mezi bývalým lomem a strží, kterou vymlela voda z pramene, stojí rozsáhlý statek. Je postaven na kamenných základech, které se však v některých místech neshodují se stavbami na nich. Je pravděpodobné, že původně patřily k jiné stavbě, předcházející dnešnímu statku. V žádném případě nemohlo jít o pozdně středověký hrad, jak si ho představujeme dnes - se slavnostní branou, věžemi a palácem. Mohlo však jít o tak zvanou útočištnou tvrz či hradisko, kamennou zdí obehnanou plochu, kde hledalo útočiště nechráněné obyvatelstvo z okolí, s dobyt看em a s nezbytnými zásobami pro přežití. Lidé se tam uchylovali před plenícími vojsky při válečných taženích. Tvrz se mohla jmenovat Kořen - cesty, které vedou na vrchol Vinné hory - dnešní Vinohradská i cesta od bývalého mlýna nesou ve starých mapách název Ke Kořeni.

Avšak kam se stavba poděla, když se nemohla propadnout do země? Okolo roku 1534 nechal tehdejší majitel Hlučína, gruntovní pán Bernard ze Zvole, pravděpodobně při válečném ohrožení, narychlo stavět hradby kolem města. V krátkém čase bylo zapotřebí ohromné množství kamene. Ten se těžil ve vzpomínaném lomu na Vinné hoře, ale dalším zdrojem již opracovaného kamene mohla být i opuštěná tvrz. Svědčí o tom skutečnost, že v lomu, v základech statku na Vinné hoře i v hlučínských hradbách se nachází tentýž žlutohnědý pískovec. Avšak bylo-nebylo, dávno již tomu...

Mojmír Sonnek, Zdroj: www.hlucin.cz

Historický kalendář Ostravska

Duben - červen

3. a 4. dubna 1971 městská konference Komunistické strany Československa završila v Ostravě počáteční fázi normalizace. Vedoucí tajemník městského výboru KSČ Karel Mátl ve svém referátu zdůraznil, „že pouze vstup vojsk Varšavské smlouvy zabránil otevřené kontrarevoluci“. Vymezil "zdravé jádro" a "pravici" ve straně, hovořil o "infekci" ideologického oddělení městského výboru KSČ. Popsal podrobně průběh diferenciačního procesu a výměny stranických legitimací. Konečná bilance očisty ostravské stranické organizace k 31. prosinci 1970 byla následující: zrušeno bylo 68 základních organizací KSČ a počet členů se celkově snížil z původních 53 198 k 31. prosinci 1967 o 19 941 na 33 257 k 31. prosinci 1970. Z aparátu městského výboru KSČ bylo odvoláno 15 pracovníků.

22. dubna 1921 se v Michálkovicích narodil akademický sochař Konrád Babraj. Umělecká studia absolvoval za 2. světové války na Škole umění ve Zlíně. V letech 1947-1950 pracoval jako asistent na Vysoké škole architektury a pozemního stavitelství v Brně. Od zřízení Svazu čs. výtvarných umělců byl po celý život členem brněnského krajského střediska. Velmi často spolupracoval s architekty, proto je jeho dílo převážně spjata právě s architekturou. Řada jeho významných prací je umístěna také v Ostravě a na Ostravsku. Především jde o sousoší Rudoarmějce a hutník, součást Památníku Rudé armády v Komenského sadech (1946-1947), nebo také Pomník Miloše Sýkory u stejnojmenného mostu v Moravské Ostravě. K. Babraj zemřel 26. května 1991 v Brně.

10. května 1971 byl na tiskové konferenci oznámen vznik ostravského studia Krátkého filmu Praha, jež dostalo v roce 1978 název Prométheus. Bylo třetí svého druhu po Praze a Gottwaldově (dnes Zlín). Sídlo v prvním patře domu na náměstí Lidových milic (dnes Masarykovo). Zpočátku bylo jeho hlavním úkolem zajistit výrobu instruktážních a reklamních filmů pro průmyslové podniky v Severomoravském kraji. Později se zaměřilo na výrobu animovaných filmů. Znamé se stalo díky televizním večerníčkům mj. seriálům "Jak Bzuk a Ťuk putovali za sluníčkem" nebo "O Kubovi a Stázině".

12. května až 15. května 1971 se uskutečnila ostravská část symposia o ekologické problematice uspořádaného výborem pro životní prostředí Evropské komise OSN. Ostrava byla vybrána jako modelový příklad vlivu těžkého průmyslu na hustě obydlené území a krajinu. Dalšími pořadatelskými městy byly Praha a Katovice. Mezi účastníky byli zástupci z 20 zemí, např. Polsko, Sovětského svazu, Bulharska, ale také Spolkové republiky Německo, Dánsko, Švýcarsko, Španělsko a USA.

20. května 1971 bylo v zámku ve Vítkovicích otevřeno podnikové muzeum Vítkovických železáren, v němž nalezly své místo exponáty bývalého Hornického a průmyslového muzea. Pro svou činnost využívalo jednak budovu tzv. záměčku ve Vítkovicích a pro uskladnění exponátů také některé průmyslové haly Vítkovických železáren. Muzeum se věnovalo především sbírkotvorné činnosti a vedení kroniky, pro veřejnost však bylo většinou nepřístupné. Jeho největším, veřejností velmi pozitivně přijatým, projektem byla výstava nazvaná Člověk - tvůrce tradic Vítkovických

železáren 1828-1988, otevřená v dubnu 1989. Ta byla výsledkem spolupráce s Klubem genealogů a heraldiků v Ostravě a mapovala vícegenerační rodiny pracující v tomto podniku. V roce 2000 došlo ke zrušení muzea, o nashromážděné sbírky pečuje nyní Archiv Vítkovice, a. s. Vítkovický zámek byl vystavěn v letech 1846-1847 v empírovém stylu s klasicistní fasádou. Sloužil majitelům železáren a především jejich ředitelům, kteří v něm bydleli.

Zámek se zahradou majitelů Vítkovických železáren daný do užívání v roce 1847; podnikové muzeum sídlilo v prvním patře

21. května 1871 byl zahájen provoz na Ostravsko-frýdlantské dráze, spojující po levém břehu Ostravice Moravskou Ostravu s Místkem, Frýdkem, hutěmi v Lískovci, Bašce a Frýdlantě. Spojení s Pobeskydím bylo nutné zejména v souvislosti s růstem spotřeby dříví pro doly, pro zvyšující se potřebu levných pracovních sil i se vzrůstajícími nároky na dopravu uhlí a surovin. Ostravští radní si uvědomovali význam dráhy, a proto se snažili, aby nádraží bylo postaveno co nejblíže městskému centru. Skutečně se tak stalo, neboť bylo vybráno místo blízko jámy Karoliny, asi 200 m od císařské silnice na pozemcích zdarma věnovaných městem.

Nádraží ostravsko-frýdlantské dráhy (dnes železniční stanice Ostrava-střed) ve 30. letech 20. stol.

4. června 1921 byla založena Kulturní rada pro širší Ostravsko, jejímž cílem bylo koordinovat "lidovými" činnost na Ostravsku. Stala se jakousi střešní organizací, která koordinovala nejen činnost šestnácti okresních a městských osvětových sborů, ale i Matice osvěty lidové pro Těšínsko, lidových škol a osvětových spolků. Její činnost byla

KALENDÁRIUM

mnohostranná, řídila Masarykovu vyšší školu lidovou v Moravské Ostravě, iniciovala vznik Domu umění v Ostravě (1923), stála u počátků ostravského rozhlasu (1929), vydávala jediný ostravský kulturní časopis s názvem Černá země, organizovala přednášky spisovatelů a umělců, výstavy, besedy a koncerty. Vedle profesora a pozdějšího ředitele Českého státního gymnázia v Moravské Ostravě Rudolfa Tlapáka (1884-1940) patřili mezi její hlavní činitele spisovatel Vojtěch Martínek (1887-1960) a profesor, kulturní a osvětový činitel František Král (1887-1977).

6. června 1871 se ve Wilamowicích v Polsku narodil obchodník a podnikatel Moric Bachner (zemřel 13. 2. 1935 v Moravské Ostravě). Když přišel v polovině 90. let 19. století na Ostravsko, žil nejprve v Doubravě, později se přestěhoval do Moravské Ostravy, kde zahájil obchodní činnost. V roce 1909 byl předmětem jeho podnikání obchod se smíšeným zbožím a prodej železářského zboží pro domácnost. Jeho firma sídlila na Hlavní ulici (dnes ulice 28. října). V r. 1914 již vlastnil pozemek a dům na rohu Zámecké a dnešní Puchmajerovy ulice v Moravské Ostravě. Podstatným způsobem rozšířil firmu a specializoval se na kuchyňské potřeby, náradí, sklo, porcelán a železářský sortiment. Známý obchodní dům nechala postavit na místě sídla firmy až v r. 1932 dcera Morice Bachnera Greta podle projektu architekta Ericha Mendelsoona. Projektant se nechal inspirovat systémem amerických mrakodrapů, využil technologie vyzdívaných ocelových konstrukcí a i jeho vybavení odpovídalo nejmodernějším poznatkům. Mimo jiné zde byla poprvé v Ostravě instalována klimatizace.

Obchodní dům Bachner ve 30. letech 20. stol.

26. června 1971 ostravští hasiči a báňští záchranáři v čele s velitelem Veřejného požárního útvaru Ostrava Josefem Štěpánkem odjeli do Czechowic v Katovickém vojvodství, aby se podíleli na likvidačních pracích při požáru Rafinerie ropy Ludvíka Warynského. Zásah ostravských trval do 29. června, plných 69 hodin. Záchranných prací ve velmi těžkých podmínkách se účastnilo celkem 103 hasičských sborů a jednotky polské armády. V poslední etapě boje s ohněm zasahovalo 650 lidí. Zahynulo 26 hasičů a 7 vojáků polské armády, zraněných bylo 23.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Kostel sv. Václava v centru Ostravy je nejstarší ostravskou památkou

Nejstarší stavební památku na území města představuje vedle Slezskoostrovského hradu kostel sv. Václava. Nachází se nedaleko Masarykova náměstí, v samém jádru Moravské Ostravy, na Kostelním náměstí. První písemná zmínka o kostele pochází z roku 1297. Z archeologických nálezů je však zřejmé, že právě v těchto místech, tedy kousek od brodu přes řeku, svatyně stávala dříve. O její důležitosti svědčí i zasvěcení patronovi země, tak příznačné pro řadu kostelů na hraničním pomezí.

Nejstarší části stavby vznikly pravděpodobně v 1. polovině 14. století. Z té doby pochází gotický presbytář s křížovou klenbou. Poté následovala výstavba trojlodí původně s dřevěným stropem a na to navazující hranolové věže, která byla v renesanci opatřena polygonální nástavbou s atikou. Teprve v baroku získala kostelní věž charakteristickou cibulovou helmici, jejíž kopie byla vytvořena během poslední komplexní památkové obnovy kostela. Trojlodí bylo roku 1539 zaklenuto síťovou klenbou s cihelnými profilovanými žebry, přičemž v polovině 16. století byla loď vyzdobena freskami s dekorativními i figurálními obrazy. Fragmenty fresk se dochovaly do současnosti. Na západní straně lodi byl počátkem 17. stol. vybudován kůr s arkádami na sloupech s dekorativními hlavicemi. K lodi byly po stranách přistavěny v době baroka dvě kaple na půdorysu trojlístu. Kostel dostal nynější podobu až během přestavby na počátku 19. stol., kdy se snížila střecha presbytáře a trojlodí a namísto gotických oken byla probourána okna s valenými záklenky.

V interiéru probíhaly změny i v následujících desetiletích. Dopad na stav památky mělo také poddolování. Nejvýraznější zásah souvisel s archeologickým průzkumem v 60. letech minulého století, kdy byl interiér zcela odstraněn. Následně kostel chátral a teprve v letech 1997-2004 se podařilo na základě podnětů ostravské veřejnosti, aktivit sdružení sv. Václav a podpory města i městského obvodu památku obnovit, a to včetně odkrytí a restaurování částí nástěnných maleb. Ještě je třeba dokončit úpravy okolí chrámu a zákoutí se sochou sv. Jana Nepomuckého u torza městských hradeb.

Martin Strakoš
Národní památkový ústav,
územní odborné pracoviště v Ostravě
www.npu.cz

V měsíci březnu oslavil nejstarší občan městského obvodu Ostrava - JIH, **Jan Gomola 105 let**. Narodil se 20. března 1916 v Horní Lomné na úpatí Národní přírodní rezervace Mionší. Pochází z pěti sourozenců, a ještě dnes žije jeho nejmladší sestra, která je od něho o šest let mladší.

V roce 1922 se stal prvním žákem české školy, jednotřídky v Dolní Lomné, kde absolvoval celou školní docházku. Vyučil se malířem-natěračem, dostal vyučnický list a poté i tovaryšský list. Pracoval na frýdecko-místecku, na Slovensku a pak odešel pracovat do Německa. Tam ho zastihla 2. světová válka. Vzpomínky na ni popsal ve své knize „Objevil jsem Katyň“.

Po válce pracoval na stavbách jako vedoucí či v administrativě v Trinci. V roce 1957 koupil starý domek a s rodinou se přestěhoval do Petřvaldu u Karviné. Pracoval na šachtě až do důchodu. Vlivem důlních škod začal domek praskat a objevovaly se další problémy a domek se stal nevhodným k bydlení. Po sedmnácti letech koupil

Paní **Marie Vzatková** oslavila dne 28. března 2021 **100. narozeniny**. Narodila se v Horní Suché na Karvinsku. Marii a dalších pět dětí vychovávala maminka sama, jelikož odešla od muže, který byl alkoholik. Paní Marie vzpomínala na dětství, kdy od mala všichni museli dělat u sedláka, jak říká: „Nebyla to těžká práce, ale dělat se muselo pořád - od pondělí do neděle.“

Během života vystřídala různá zaměstnání, za práci se tak dostala až do Ostravy. Maminka ji vychovávala přísně, ale vedla ji tak, aby se ve světě neztratila. Jak sama říká, je velká bojovnice a nejvíce vždy bojovala za své děti. Ve 20 letech se vdala a se svým mužem Miroslavem měla dceru a syna. Syn Miroslav již bohužel zemřel. Paní Marie má podporu ve své dceři Věře a vnoučatech, pravnoučatech a praprnoučatech.

V roce 2019 se přestěhovala do Domova Korýtko, p.o., jelikož pro ni bylo

Blahopřejeme !

dům v Ostravě, kam se v roce 1974 s rodinou přestěhoval. Tam žil až do roku 1994, kdy se s manželkou rozhodli jít do Domova pro seniory v Ostravě-Zábřehu. Zde žije na jednom místě nejdelsí úsek svého života, již 27 let. V roce 2003 ovdověl. Má dvě dcery, pět vnoučat a tři pravnoučata.

Jak sám říká, po stovce pocítil, že začíná stárnout. Pan Gomola se i o současnou situaci zajímá a nestačí se divit, čeho se ještě dožil. Je rád, že i v době plné různých omezení a zákazů, se může těšit z návštěv svých dětí, i když to není možné tak, jak byl zvyklý.

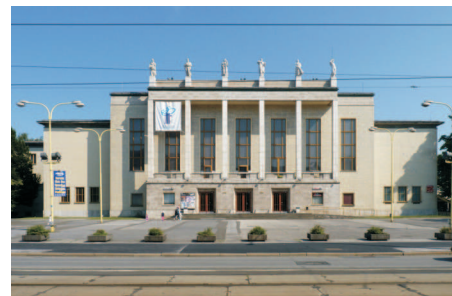
obtížné zůstat sama doma díky handicapu - částečné ztrátě zraku. Ve volných chvílích sama trénuje chůzi s kolovým chodítkem, poslouchá TV, využívá posezení a masáže v relaxační místnosti Domova.

Na podzim 2020 zdolala i onemocnění covid-19 a nyní se opět věnuje svým aktivitám stejně jako dříve. Na oslavy svých 100 let se velmi těšila a řekla: „To budu muset mít na několikrát, to víte pět generací je pět generací.“

Ostravský "kulturák" slaví 60 let

V dubnu roku 1961 doletěl první člověk do vesmíru, vládoucí Komunistická strana Československa oslavila své 40. výročí a v Ostravě se otevřel největší kulturní dům v zemi. Tehdejší tisk ho popsal jako bílou loď uprostřed černého města. A jeho oficiální název? Dům kultury pracujících Ostravy.

Stavba nového kulturního domu byla oficiálně zahájena 12. června 1956 na místě bývalého hřbitovního zahradnictví, v těsné blízkosti městského hřbitova (dnes Sadu Milady Horákové). Jeho slavnostní otevření a zahájení činnosti proběhlo o pět let později, v neděli 16. dubna 1961 na 40. výročí založení KSČ.

Přípravný tým však uvažoval o slavnostním otevření již v průběhu roku 1960. Nejvhodnějším termínem se tehdy zdálo být výročí VŘSR připomínané každoročně 7. listopadu. Tento termín ovšem nakonec nestihli a Krajská odborová rada - tehdejší zřizovatel kulturního domu - o povolení k užívání stavby opakovaně žádal až v první třetině roku 1961. Odbor pro výstavbu ho nakonec udělil 10. dubna 1961, pouhých pět dní před chystaným otevřením. Dokončovací práce a odstraňování kolaudačních závad pak trvalo až do druhé pol. r. 1962, tedy víc než rok po oficiálním zahájení provozu.

Především mladším ročníkům nemusí být zřejmé, proč se budově někdy přezdívalo "Vítkovický kulturák", přestože se nachází v Moravské Ostravě. Přízvisko "vítkovický" totiž získal od svého dřívějšího zřizovatele - Vítkovických železáren Klementa Gottwalda. Až po revoluci budova získala dnešní název Dům kultury města Ostravy. Pro většinu Ostravanů to však vždycky byl jednoduše "kulturák". A tak je tomu dodnes.

Čerpáno z knihy Martina Strakoše *Bílá loď uprostřed Ostravy - k dostání na pokladně DKMO*.

Vydání časopisu podporují:

Generace spolu aneb Když věk není důležitý

Setkávání generací má v Porubě dlouholetou tradici. Děti ze škol i školek pravidelně navštěvují domy s pečovatelskou službou a připravují pro jejich obyvatele kulturní a zábavné akce. Setkávání jsou důležitá nejen pro dříve narozené, kterým dětský smích a mladický elán vlije energii do žil, ale i pro generace o desítky let mladší. Vzájemné pochopení, výměna zkušeností a inspirace jsou součástí rozvoje společnosti a je skvělé, že se na něm podílí všechny vrstvy porubských obyvatel.

„Minulý rok bohužel setkávání moc nepřál a zatím mu nepřeje ani ten letošní. Právě proto si chceme připomenout hezké chvíle, které porubští senioři zažili v předchozích letech spolu s dětmi. A nejenom s nimi. Z tohoto důvodu jsme v Galerii Astra, která je ve stejnojmenném domě s pečovatelskou službou, připravili výstavu, která dokumentuje akce, při kterých se pravidelně setkávaly, a věřím, že brzy opět budou setkávat nejrozumnější generace,“ uvedla starostka Ostravy - Poruby Lucie Baránková Vilamová.

Výstava s názvem Generace spolu připomene například oblíbenou Senior-junior-hendikepiádu, kde spolu soutěží družstva složená ze seniorů, dětí a lidí, kteří mají nějaký hendikep. Děti z porubských škol a školek často pořádají zpívání pro seniory, účastní se společných výtvarných dílen, každoročně vyrábějí dárky pro předvánoční setkání dříve narozených, které ve společenském sále organizuje městský

obvod Ostrava-Poruba ve spolupráci se společností Akord & Poklad.

„Výstavu mohli zhlédnout pouze obyvatelé Domu s pečovatelskou službou Astra. Věřím ale, že až se protiepidemická omezení zmírní, bude přístupná i pro širokou veřejnost. Součástí výstavy jsou i křížovky, které pro seniory připravily zaměstnankyně odboru kultury a prezentace porubského úřadu. Ty jsou dostupné na porubském webu, a tak aspoň ty si zájemci mohou vyluštit,“ dodala Lucie Baránková Vilamová.

I letošní Velikonoce poznal koronavirus a lidé se nemohli potkávat. Absence sociálních kontaktů doléhala především na seniory. Pro ty z domů s pečovatelskou službou připravil městský obvod Ostrava-Poruba seniorům koncert pod okny a malé dárky.

Je středeční ráno, poslední březnový den. Slunce vystoupalo nad horizont paneláků a nesměle píchá paprsky do mininarcisů a krokusů na náměstíčku s altánem Domu s pečovatelskou službou Průběžná. Zaměstnanci městského obvodu spolu se sociální pracovnící Janou Poláckovou, znalkyní místních poměrů, se s košíkem s balíčky a štůčkem pozvánek na koncert vydávají za místními obyvateli. Další dvojice vyrazily za seniory bydlícími v DPS Astra a Harmonie.

Sociální pracovnice poradí, na koho kromě zvonění i pořádně zabouchat, protože hůř slyší, nebo kdo asi nebude doma. Někteří obyvatelé už v tuto dobu opečovávají kytičky na zahrádkách nebo terasách, jiní si tam v klidu dopijí ranní kávu. Komunita zde funguje bezvadně - lidé o sobě navzájem vědí, upozorní, když vedle nejsou doma, nebo nechodícím sousedům dárečky zanesou.

Všichni, kdo se objeví mezi dveřmi, jsou balíčky s drobnostmi v podobě perníkového zajička, džusíku nebo sáčku čaje překvapení a vděčně děkují. Jedna z obyvatel požádá o strpení, po chvíli přináší velikonoční čokoládka a prosí, aby je zaměstnanci na oplátku předali paní starostce. Izolace lidí je znát - někteří si chtějí popovídat, přichází i pozvání k tanci na koncertu, který se bude konat následující den. Karvinská dechová hudba Akordanka má nabitě čtvrteční předvelikonoční odpoledne: dvě hodiny po

poledni zahraje pod okny seniorů poprvé v DPS Harmonie, za půldruhé hodiny se přesune k altánu na DPS Průběžná a svou "šňůru" zakončí na zahradě DPS Astra na ulici I. Sekaniny. Na Průběžné se u pavilonů, které toto seniorské městečko s náměstím a altánem uprostřed tvoří, usazují posluchači na plastové židle, další vyhlíží z balkonů nebo z oken. Kapela zahraje několik více či méně známých skladeb. Někteří si prozpěvují, tleskají do rytmu, někoho bere do tance - a někteří si dokonce zatančí. Bůhví, kdy Akordanka naposledy zažila takový potlesk...

Dechovka přiláká k plotu zahrady DPS Astra i obyvatele okolních domů. Zasklené schodiště domova, ze kterého je na prostranství s kapelou skvěle vidět, a přitom tady nefouká, skrývá řadu fanoušků dechovky, zaplněné jsou také balkony bytů. I tady se jeden z párů pustí do tance...

„Chtěli jsme udělat radost seniorům z našich DPS a klientům Centra sociálních služeb Poruba malým dárkem od radnice, jakoby výslužkou k Velikonocům. Protože jsme pro ně v uplynulém roce nemohli pořádat žádnou z oblíbených akcí, jako jsou jarní a vánoční bály nebo Senior-tančírny, naším druhým dárkem byl koncert pod okny. Tato skupina obyvatel, která je již delší dobu označována jako ohrožená a riziková a za poslední rok je nejvíce zkoušená, si zasloužila trochu potěšit,“ uvedla starostka Ostravy-Poruby Lucie Baránková Vilamová.

Bc. Martin Otípk

Úžasný devadesátník bydlí v Havířově

Tentokrát si povíme něco o člověku, který je na svých 91 let tělesně i duševně neuvěřitelně čilý, jako nějaký mnohem mladší vrstevník-penzista. Navíc je obdařen výtvarným talentem, který mu soudičky nadělily už do kolébky. Ta stála v tehdy malém městě Orlové dne 21. února 1930. Chlapeček přinesl radost mladým rodičům, matce Amálii a otci Pavlovi, jako nejstarší z pěti dětí. Dostal jméno Jindřich.

Rodina Pyškova byla velmi spořádaná, milující přírodu, které tehdy bylo kolem Orlové víc než dost. I zdejší šachty a koksovy byly zasazeny do bohatých luk a polí a rodiče s dětmi podnikali do blízkého okolí nedělní výlety. Jindřichův otec byl klempířským mistrem. Svoje řemeslo měl rád, ale dovedl se i bavit a pro rodinu nebo sousedy hrával na heligonku. Rodina se rozrůstala a v Orlové se 13x stěhovala na jiné místo. "Nedaleko nás bydlela i moje babička z matčiny strany, o kterou jsme se starali a rádi k ní chodili třeba na nedělní kávičko. Byla to sice jen melta ovoněná několika zrnky pravé kávy, ale my se na to vždy hrozně těšili..." vzpomíná Jindřich.

Rodina zažila v Orlové mnoho neradostných období - polský útlak, německou okupaci, válku... Život to nebyl právě lehký, Jindřich se ve škole učil kromě češtiny i polštinu a němčinu. Ve válce rodina bohužel o tatínka přišla a maminka se starala sama o pět dětí. Jindřichovi tehdy bylo 13 let a zblízka poznal tvrdý život chudých lidí. Ale na nic si nestěžoval. Navíc měl štěstí, že ho maminka v malování podporovala.

Po ukončení základní školy v roce 1945 se u místního obchodníka začal učit obchodním příručím. Také na učení našel různé pěkné věci. Už tehdy dobře maloval, a tak k obdivu všech, kdo do obchodu přicházeli, vyzdobil místnost velkými kresbami na kartonech. Lidé mladého, talentovaného mládence sice obdivovali, ale odborný učitel se ještě nenašel... Po vyučení se Jindřich dostal do družstva JEDNOTA v Lazích, a tam se už svému koníčku - malování - více věnoval.

Maloval propagační plakáty do výloh a další kresby. "V roce 1946 jsem se dozvěděl o Maslákově škole výtvarných prací v Praze. Jemu se jednotlivé práce posílaly, on je hodnotil nebo opravoval a jednou za rok bylo velké soustředění. Tam se "žáci", budoucí umělci, setkali, což bylo pro všechny moc dobré," zavzpomínal Jindřich. Rád by určitě dále studoval; kupoval si odbornou literaturu i časopisy, navštěvoval výstavy a galerie a stále se ve svém milovaném oboru sám vzdělával. Zúčastnil se také plenéru v Rychnově nad Kněžnou a rovněž udělal zkoušky na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze u profesora Jana Baucha. Ale přišel rok 1950 a s ním povolávací rozkaz k absolvování základní vojenské služby. Odklad vojny nedostal, a tak musel nastoupit na tříletou presenční službu. Narukoval do Valašského Meziříčí, poté byl převelen do slovenských Piešťan. Poznával nové prostředí a stále tvořil.

Po změně politických poměrů se ale rozhodl nestudovat v Praze. Zůstal na Slovensku. Na vojně potkal výtvarníky Kubíka a Klvaňu. V této době rovněž vytvořil řadu velkých prací. Po skončení vojny jej pracovní povinnosti zavály do národního podniku "Trikota" ve Vrbovém. Pracoval tam v propagaci a kromě mnoha prací, které ozdobily tovární prostory, vymyslel i podnikovou značku. V roce 1954 se oženil s místní učitelkou. Narodila se jim dcera Ivona... Jelikož čas neúprosně běží jako voda, Ivona, se kterou se stále stýká, má už 55 let...

Jak už to bývá, život přinášel radosti i starosti, úspěchy i nezdary. A Jindřichovi se začalo stýskat po rodném Slezsku. Bylo to stále silnější. Nakonec svůj návrat do rodného ostravského kraje uskutečnil. Stalo se to v roce 1964. Při hledání práce měl štěstí. Cesta do Orlové jej svedla s kamarádem z mládí. Ing. Erich Volný, s nímž se kdysi kamarádil, se mezitím stal ředitelem dolu A. Zápotocký a dával dohromady celý kolektiv. Jindřichovi nabídl funkci šéfa propagace, důležitého oddělení na každém dole. Ten samozřejmě nabídku rád přijal, nastoupil a zanedlouho vytvořil v propagaci dobrý kolektiv. Oddělení se ujalo i vylepšení povrchu dolu. Vybudovalo zde krásný park s květinami, vzrostlými stromy a vodotryskem.

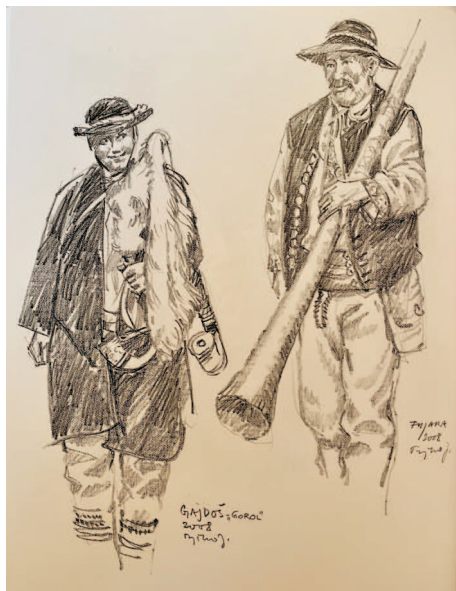

Na šachtě si Jindřich našel svou druhou ženu Evu, s níž si celá desetiletí výborně rozumí a v posledních letech, kdy se manželka potýká se zdravotními problémy, se o ni vzorně stará. I toto ve svém věku zvládá a opět si na nic nestěžuje. V tom mu pomáhá - stejně jako po celý dlouhý a pestrý život - jeho "slunečná" povaha.

Přišel důchodový věk a já jsem mu mohla nabídnout práci grafika v městských novinách "Hlas Havířova", které jsem založila v roce 1990. Spolupráce s tímto obdivuhodným člověkem si vážím dodnes.

Všichni, kdo jsme s ním kdy spolupracovali, mu přejeme hodně zdraví, aby vše dál zvládal a rád vzpomínal na svůj přebohatý život i lidi, se kterými se potkal.

Musím ještě dodat, že Jindřich Pyško svoje studia doplnil v Bratislavě na Pedagogické fakultě university Jana Ámose Komenského a dokázal tolik věcí, co si mnozí diplomovaní umělci nemohou připsat na svůj "umělecký seznam" za celou kariéru.

Jindřich Pyško se svou manželkou na vernisáži výstavy.
Foto: Josef Pintér

V rodném kraji uspořádal od roku 1967 šestnáct výstav, vytvořil řadu pěkných propagačních předmětů, zúčastnil se pěti celostátních výtvarných soutěží, vytvořil pamětní medaile i návrhy na poštovní známky. A závěrem tohoto povídání se musím zmínit o **jeho nádherné knize plné kreseb a obrazů**, kterou vydal loni u příležitosti svých devadesátých narozenin. Samotný život **Jindřicha PYŠKA** připomíná dlouhý román...

Hana Kuchařová

Ilustrace: archiv Jindřicha Pyška

Jak trénovat mozek a tělo

I v této době mohu něco dělat pro sebe. Jsem posluchačka Univerzity třetího věku na Ostravské univerzitě - Přírodovědecké fakultě. Tato nabízí pro seniory různé kurzy ke studiu. Mne zajímají počítače, tak jsem se v roce 2018 přihlásila do kurzu „**Základy informačních technologií**“. V tomto studiu pokračuji dodnes. V současné době není možné docházet do školy, proto výuka probíhá on-line 1x týdně dvě vyučovací hodiny. Sedíme doma u svých počítačů, sledujeme vyučujícího a vypracováváme úkoly společně. Dostáváme domácí úkoly, které do příští lekce musíme odevzdat, pak je společně hodnotíme.

Ostravská univerzita se zapojila do projektu „**Zvyšování kvality života seniorů ve městech v oblasti vzdělávání**“. Tento projekt má za úkol vyškolení seniory na lektory. Protože můj sen byl vyučovat, tak jsem se přihlásila dělat lektorku. **Městský úřad Ostrava - Jih** má zájem, aby se senioři vzdělávali, proto vytvořili podmínky pro výuku na počítačích a lektora - seniora uvítali. Než začala pandemie proběhlo šest hodin výuky. Netrpělivě čekáme, až se zlepší situace a budeme moci pokračovat.

Nejen počítače jsou má záliba, ale je to i tanec. Navštěvuji taneční studio, kde tancují ženy všech věkových kategorií s profesionálním tanečníkem.

Emílie Erlová při on-line výuce

I když se teď nemůžeme scházet, tak tanec probíhá on-line 1x týdně. Tanečník si připraví kroky, my ho vidíme na obrazovce počítače a v domácím prostředí opakujeme, co nám předvádí. Ačkoliv fyzická přítomnost na tanečním parketu je předností, jsme vděčné i za výuku na dálku.

Jsem sice seniorka, ale chci být mladá myslí i srdcem. Ať se nám všem daří.

Emílie Erlová, 70 let,
senior klub Akord Ostrava

Emílie Erlová při tanci s profesionálním tanečníkem

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

chci využít SeniorTip a informovat vás o některých úkolech, které jsme v pandemické situaci řešili a zabezpečovali.

Především dne 7. května 2021 se v prostředí on-line uskutečnil 4. sjezd Rady seniorů České republiky. O jeho průběhu vás více informuji v dalším samostatném článku.

V průběhu měsíce března a dubna jsme se věnovali organizačnímu zabezpečení našich dvou stěžejních krajských akcí, Krajským sportovním hrám a oslavám Mezinárodního dne seniorů. Dále jsme řešili různé organizační úkoly k zabezpečení činnosti krajské rady, v měsících lednu a březnu jsme měli dvě on-line zasedání krajské rady.

Po jednání s významným partnerem v městě Kopřivnici, na základě vývoje pandemické situace a předpokládaných opatření, jsme se rozhodli přeložit **provedení Krajských sportovních her z termínu 16. června na již předpokládaný náhradní termín 2. září.** Organizační nařízení, které jsme vydali na našich webových stránkách v měsíci březnu se nemění. **Termín zaslání přihlášek posouváme do 30. června 2021.**

Dne 22. dubna jsem navštívil náměstka hejtmana kraje Bc. Jiřího Navrátila, MBA, kterému jsem především předal plakety krajské rady seniorů jako výraz poděkování za jeho spolupráci a poskytnutou pomoc KRS při realizaci úkolů v období 2017 - 2020 a řešil jsem s ním organizaci krajských oslav Mezinárodního dne seniorů a vyhlášení výsledků kampaně KRS 1. října 2021.

V druhé polovině roku 2021 chceme realizovat úkoly, které jsme si naplánovali v "Plánu práce na rok 2021". Především již výše zmiňované sportovní hry, oslavy MDS a vyhlášení výsledků kampaně "O neaktivnější seniorskou organizaci v boji proti covidu". Celou kampaň organizujeme ve spolupráci s KKC spolku Seniors, kritéria kampaně jsou zveřejněna na našich webových stránkách. Nadále počítáme s organizací Seniorkvízu v měsíci říjnu, ve Stříteži a předpokládáme, že uskutečníme i plánovaná setkání vedení KRS s představiteli seniorských organizací okresů (minimálně Ostrava a Frýdek-Místek).

Vážení senioři, čtenáři, závěrem bych vám chtěl popřát do další části roku konečně rozumné uvolnění od svazujících povinností a nutností v dodržování covidových opatření! Nebude to určitě ještě jednoduché, ale snad prožijete letní období v pohodě a pokud vše bude v rámci určených norem, určitě uskutečníte společné akce, na které již tak dlouho čekáte! Takže především pevné zdraví, hodně štěstí, optimismu a s chutí a elánem do naší seniorské činnosti!

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS
www.ms-seniors.cz

4. SJEZD Rady seniorů České republiky (RSČR)

Dne 7. května 2021 proběhl v Praze on-line 4. sjezd Rady seniorů ČR. Sjezd přijal na další čtyřleté období zásadní dokumenty, kterými se budou řídicí orgány Rady seniorů ČR v dalším období řídit.

Deset delegátů Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje, zvolených krajskou volební konferencí 1. prosince 2020, sledovalo společně za dodržení všech hygienických opatření sjezd on-line v zasedací místnosti DOS KOVO v Ostravě.

Delegáti Krajské rady seniorů MSK při sledování on-line 4. sjezdu RSČR

Po přivítání hostů a delegátů sjezdu předsedou RSČR vystoupil se svým projevem předseda vlády a předseda Hnutí ANO Andrej Babiš. Ve svém vystoupení především podpořil seniory ČR tím, že senioři jsou pro jeho vládu absolutní prioritou a vyzval všechny k propagaci očkovaní! Dále vystoupili ministryně Jana Maláčová, předseda ČSSD Jan Hamáček, předseda KDU-ČSL Marián Jurečka, prezident Euragu - evropská organizace hájící práva seniorů, zástupce slovenských seniorů a další.

Po projevech pokračoval sjezd podle schváleného programu a v tajných volbách byli zvoleni na další období nová předsedkyně RSČR Ing. Lenka Desatová, 1. místopředseda Ing. Milan Taraba a místopředsedové Milena Hesová a Miloslav Vajs. Sjezd vzal na vědomí výsledky voleb předsednictva a potvrdil členy Kolegia RSČR. Projednal a schválil úpravu Stanov a Program RSČR na období 2021 - 2025. Dále schválil RSDr. Zdeňka Pernese, končícího předsedu RSČR, do funkce čestného předsedy.

4. sjezd vytyčil další směřování seniorské činnosti v rámci Rady seniorů a doufám, že velká většina úkolů Programu ke zvýšení úrovně kvality života seniorů České republiky bude splněna. Závěry sjezdu budou zapracovány do dokumentace a programu Krajské rady Moravskoslezského kraje.

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK
www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava
tel: 721515012

E-mail: krajska.rada@ms-seniors.cz

Moravskoslezského kraje

Krajská rada seniorů slaví

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje vznikla 5. května 2011 a slaví 10 let svého narození. Ve své desetileté historii dosáhla řady významných úspěchů a především se snažila zkonsolidovat seniorské hnutí kraje na určité úrovni. Do své činnosti zařadila a včlenila spoustu aktivních seniorských organizací kraje a vytvořila krajskou organizaci RSČR. V současné době krajská organizace má 52 svých členských organizací a včetně seniorských organizací kraje s celostátní působností sdružuje téměř 8 000 aktivních seniorů.

Milana Fabiána, prvního předsedy KRS MSK jsem se zeptal na začátky vzniku krajské rady. Tady jsou jeho odpovědi na dvě otázky:

Jak se rodila krajská organizace seniorů?

„Rada seniorů České republiky (RSČR) po svém ustavení jako jeden z hlavních úkolů řešila vytvoření své organizační struktury. Jako první vznikly krajské rady seniorů v Jiho-moravském, Plzeňském a Východočeském kraji. Následně přišly na řadu další kraje, mezi nimi i náš kraj. Základy vznikající Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje (KRS MSK) tvořily zástupci velkých seniorských organizací s celostátní působností - Svaz důchodců, železničáři, školaři, odboráři a další pod vedením tehdejšího 1. místopředsedy RSČR Oldřicha Pospíšila, který byl a je občanem našeho kraje. Z doposud mně neznámých důvodů byla koncem roku 2010 oslovena i moje mateřská organizace SENIORS, aby posílila funkcionářský aktiv vznikající KRS MSK. Zastupováním SENIORS jsem byl pověřen já, i když jsem se seniorskou problematikou měl pramalé zkušenosti, jelikož svůj čas jsem v té době věnoval nejmladší generaci. V nově vzniklém kolektivu jsme se dohodli, že povedu přípravný výbor a společným úsilím jsme po několika měsících ustavili KRS MSK.“

Jaké byly začátky činnosti KRS MSK?

„Po vzniku KRS MSK bylo jasné, že se dal dohromady dělný kolektiv, který byl ochotný a schopný veškerý svůj čas, nad rámec povinností k mateřským organizacím, věnovat KRS MSK a seniorům kraje. Lidé tedy byli, základní zázemí (místnosti k organizační práci) též, ale co nám chybělo, byly finance. Po zjištění, že z ústředí RSČR neuvidíme ani korunu, nám bylo jasné, že naším hlavním partnerem je Moravskoslezský kraj. Po náročných jednáních se nám podařilo zabezpečit první dotace, ze kterých jsme v prvních letech činnosti mohli uspořádat oslavy Mezinárodního dne

seniorů, v té době formou setkání seniorů kraje v Těšínském divadle při sledování jeho divadelního představení, a též zahájit tradici sportovních aktivit - v roce 2012 ještě nazvaných „Krajská sportovní olympiáda“. V dalších letech nám kraj poskytl finanční prostředky i na organizační činnosti, které jsme do té doby sanovali ze svých osobních prostředků.“

Předsednictvo KRS MSK rozhodlo o organizačním rozdělení kraje po územních okresech, včetně města Ostrava a následně organizovalo metodická zaměstnání se seniorskými organizacemi, které měly o spolupráci zájem. V kulturním prostoru byly organizovány přehlídky uměleckých dovedností seniorů. Realizovali jsme bezpečnostní instrukčně-metodická zaměstnání, zahájili jsme spolupráci s ostravskou Černou Loukou při pořádání výstav Život bez bariér, opakované akce „Poznáváme svůj kraj“, navázali jsme družební vztahy s celoslovenskou organizací AKSEN a Krajskou radou seniorů Olomouckého kraje a organizačně jsme zabezpečovali řadu dalších aktivit.

Jsem upřímně rád, že na celou řadu činností z prvních měsíců existence KRS MSK se v dalších letech podařilo navázat a tyto se v podstatě staly tradičními akcemi. Na závěr chci poznamenat, že jsme vykročili krajskou volební konferencí 1. prosince 2020 do nového desetiletí a chceme v mnohém navázat na činnost v desetiletí předcházejícím. Především nadále pokračovat v úspěšném naplňování Programu zdravého stárnutí v oblasti volnočasových aktivit s cílem svým aktivním působením na seniorskou populaci kraje získat další zájemce o vstup do řad krajské organizace RSČR z řad seniorů obcí a měst kraje.“

Dvoustranu připravil předseda KRS MSK Ing. Pavel Gluc

Poprvé (a naposledy) v Ambassadoru

Tatínka jsem neviděla týden a on mě už netrpělivě vyhlížel. Bylo něco po osmé, stál v recepci hotelu a připadal mi nějaký rozpačitý. Nebylo to prostředí, ve kterém by se cítil dobře a sebejistě. Před časem ale s maminkou slíbili moji sestře splnit její přání. Ta doba právě nastala.

Sestra byla hodně nemocná. Téměř celé dětství prožila střídavě v nemocnici a sanatoriu. K osmnáctinám si přála konečně vidět Prahu a přespát alespoň jednu noc v hotelu. Rodiči byli vybráni hotel Ambassador. Já jsem tehdy byla na prázdninách u tety v Praze a měla jsem za rodiče a sestrou přijít do hotelu a vrátit se s nimi vlakem domů.

Bylo mi krásných jedenáct let, trému jsem neznala, a tak jsem vešla do hotelu a sebejistě kráčela za tatínkem. Jeho pohled se svezl na můj odřený kufřík, ale hlavně na dvě sytě oranžové ploché gumy, které se tehdy používaly na zavařování. Já jsem jim ale dala novou funkci, "opásala" jsem jimi z obou stran své zavazadlo. Nevěřicně na mě hleděl také hotelový portýr u dveří i recepční. Otec zrudl. Nic jsem nechápala. Chytil mě za ruku a najednou jsme stáli venku před hotelem. Co jsem provedla? Čekala jsem pochvalu za to, jak jsem skvěle vyřešila rozbitý zámek kufru a teď jsem měla dojem, že se za mne stydí.

Přešli jsme Václavák na protější stranu k Baťovi, tehdy to byl Dům obuvi. Tam mi tatínek koupil nový, o něco větší kufr a ten "zavařený" jsme do něj ukryli a vrátili se do hotelu. Během cesty jsem se dozvěděla, že sestře není dobře, zůstala na pokoji a spí. Mým úkolem bylo dělat jí společnost. Rodiče se ještě chtěli před odjezdem domů projít po Praze, a tak byli rádi, že nebude sama. Sestra stále ještě spala, a tak jsem měla čas prohlédnout si podrobně hotelový pokoj, koupelnu a sledovat oknem lidi na Václaváku. Připadalo mi tehdy úžasné, že v pokoji je i telefon a pečlivě jsem studovala přiložený seznam čísel, kam je možné se dovolat.

Pamětníci, vzpomínejte!

Vzpomínky, které nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi. V této rubrice se snažíme zabránit jejich ztrátě. Do některých vzpomínek se teď s námi přeneste. Těšíme se na vaše další příspěvky... (adresa viz tiráž)

Sestra se probudila, její nevolnost pominula, byla veselá a měla hlad! "Musím se o ni postarat", řekla jsem si a hned mě napadlo, co udělám! Vytočila jsem na telefonu patřičné číslo a objednala snídaní na pokoj pro jednu osobu. Přišlo mi to naprosto jednoduché, stačilo jen uvést číslo pokoje.

Čekání na snídaní bylo dlouhé.

Chodila jsem se na chodbu několikrát dívat, ale všude byl naprostý klid. Až konečně! Na druhém konci chodby se objevila ženská postava a blížila se k našemu pokoji. Žena držela v jedné ruce hrnek a ve druhé talíř a na něm cosi. Zrychleným krokem jsem jí šla naproti a se slovy:

"to je dobré, děkuju, já už to na pokoj donesu sama" jsem se snažila dotýcné paní hrnek i talíř odebrat. Bránila se a nechápavě na mě koukala. Nevím, jak by to skončilo, kdyby se právě neotevřely dveře výtahu a z nich vyjel číšník s plným, krásně nazdobeným servírovacím vozíkem. Blesklo mi hlavou: "Tak tohle bude asi ta pravá hotelová snídaně" a přestala jsem se s paní (asi uklízečkou) přetahovat o její svačinu. Tak to tenkrát měla sestra poprvé a taky asi naposledy v hotelu "snídaní na pokoj". Jak se tvářil tatínek, když platil účet, nevím, ale prý byl na mě tehdy i maličko pyšný, jak jsem se dobře dokázala o sestru postarat. S tím, jak to celé bylo doopravdy, jsem se ale nikdy nikomu nepochlubila, to jsem na sebe "práskla" poprvé až vám.

Pro časopis SeniorTip napsala Marta Nosková

Na škole se dříve vytápělo v kamnech

Narodila jsem se s bráškou mezi lety 1950-1960. To znamená, že jsme my - žáci z Klokočova - v šedesátých letech začali navštěvovat Základní školu JIČÍNSKÁ Příbor, která v letošním roce 2021 slaví 130 let od svého trvání.

Jsme pamětníci! Chceme vzpomenout přeměnu, co se týká vytápění školy. Od zatápění v kamnech - až po vyhřívání jednotlivých tříd z radiátorů. Vzpomínku píšeme v dubnu, kdy končí topná sezona a začíná nádherný rozpuk jarní přírody spojený s největšími křesťanskými svátky v roce - Velikonocemi.

Naše vzpomínky se vrací ke vzpomínkám naší maminky narozené roku 1931, která nám vyprávěla, jak tatínkova sestra Věrka přišla do školy - celá promočená z trvalého deště - ze svého bydliště - tři kilometry vzdáleného lesa OSIČINA v Klokočově.

Naše vzpomínka se váže ke kamnům. Ano! KAMNA! Kamna stála v každé třídě. Z pohledu učitele od katedry v levém rohu. Pod kamny stál plech. Vedle nádoba na černé uhlí. Říkalo se mu UHLÁK. Kamna byla asi necelé dva metry vysoká. Černé uhlí se do nich přikládalo z vrchní části kamen. K příslušenství kamen patřil také hák k protlačování uhlí v kamnech.

Obdivuhodná byla práce uklízeček, které musely velmi brzo ráno vstávat a projít každou třídu. Proč? Úkolem uklízečky bylo vybrat popel ze spodních dvířek kamen. Dát tam nějaké ty dřevěné třísky!

Zatopit starými novinami a škrtnout zápalkou. To vše se muselo stihnout do těch sedmi hodin ráno, aby byla každá třída, postupně pak celá škola, vytápěna. Promrzlí žáci a třeba i učitelé přišli i z okrajových částí města a

Ilustrační foto

mohli se tak ohřát. Když si představíme těžkou práci školníka, který lopatou musel skládat těžké hromady uhlí a ještě prodávat mléko i rohlíky, aby děti měly svou vytouženou svačinku a ještě k tomu musel opravovat rozbité židle a lavičky, tak školníkovi i uklízečkám patří všechna čest. Okolo roku 1967 nastala rekonstrukce základní školy a kachlová kamna byla vyměněna za radiátory.

Vzpomínku napsali sourozenci:
Vladrénka a Karel Greinerovi

Bílovecká živá kronika zaznamenává cenné výpovědi pamětníků

V Bílovci realizují ojedinělý projekt s názvem Živá kronika, prostřednictvím něhož se pracovníkům městského muzea podařilo zaznamenat naprosto originální výpovědi pamětníků, kteří popisují nejen svůj život v tomto městě, ale vzpomínají také na válečné a poválečné období a na to, co se tenkrát ve společnosti dělo a co ji utvářelo. Tyto cenné výpovědi společně s krátkou zvukovou nahrávkou a fotografiemi jsou umístěny na webových stránkách www.zivakronika.cz.

Zdeněk Kuchta v živé kronice vzpomíná na svůj příchod do Bílovce i na to, jak politické události ovlivňovaly život v něm. Dlouholetý kronikář a oblíbený spisovatel tak dává nahlédnout do svého osobního příběhu.

Rok 1968

Tento rok byl pro mne zcela výjimečný. Dálkové studium jsem měl ukončené a mohl jsem se plně zapojit i do tehdejšího dění. Politickým vývojem, který reprezentoval A. Dubček, jsem byl nadšen, věřil jsem v demokratizaci společnosti. Jako předseda Osvětové besedy jsem zorganizoval v březnu při příležitosti výročí narození TGM přednášku, a když se mi nepodařilo zajistit v Ostravě přednášejícího, ujal jsem se toho sám. Snad proto, že Masaryk byl do té doby hodnocen zcela záporně a mluvit o něm bylo tabu, malý sál Domu osvěty byl zcela zaplněn. Tehdy jsem netušil, že jsem se ocitl na černé listině těch, kteří změnám nepřáli. Byl jsem také pověřen promluvit při příležitosti výročí osvobození u památníku na náměstí. Zmínil jsem se tehdy i o západním odboji a to bylo taky špatně. V té době jsem to ovšem netušil. I v Bílovci se v KSČ, která byla prakticky jedinou politickou stranou, zformovala malá skupina, která dělala vše proti očekávaným změnám. Většina členů ale demokratizaci společnosti fandila a stejně tak občané. Nezapomeňme, že někteří lidé se tu a tam dostali na západ od našich hranic a viděli, jak se žije tam. Protože došlo k neočekávanému uvolnění možností cestování, odjeli jsme s manželkou na začátku prázdnin autem do tehdejšího Sovětského svazu a přes Kyjev jsme dojeli k moři do Oděsy. Pozorovali jsme tamní prvky omezování svobody, projevy nižší životní úrovně, špatného zásobování a vše, co bylo v rozporu s tehdy hlásaným heslem "Sovětský svaz - náš vzor". Když jsme například ve stanu debatovali s dvojicí moskevských učitelů, každou chvíli v obavách vyskakovali ven přesvědčit se, jestli nás někdo neposlouchá. V těch chvílích jsme byli hrdi na to, že jsme občany ČSR. Tamní tisk však psal o naší republice lživě jako o zemi, kam se vrací němečtí revanšisté. Obyčejní lidé byli ale vstřícní a ochotní.

Krátce po návratu jsme na několik dnů odjeli do Vídně, v níž jsem předtím zkontaktoval svoji vzdálenou sestřenicí. Měli jsme k dispozici byt, který držela pro výměnu za jiný. Ve Vídni jsme pak prožili šok, když do naší republiky vpadla vojska Varšavské smlouvy. Rakušané se k nám chovali v té době fantasticky. Dostali jsme poukázky na potraviny, zvali nás k sobě do bytu na jídlo nebo kávu. Prožili jsme řadu příjemných setkání. Měli jsme možnost odletět zdarma do Kanady, kam nás pozvala manželčina příbuzná, nebo do Austrálie. Nakonec jsme se však vrátili domů, odchod bychom sami chápali jako zradu toho, o čem jsme usilovali. Hned po návratu jsme ještě jeli na letiště v Mošnově, kde jsme spolu s řadou lidí diskutovali se sovětskými vojáky, kterým jsme dávali najevo nesouhlas s okupací.

Pak přišel rok 1969 a začátek normalizace. Náhle mne uprostřed vyučování vytáhli ze školy. Musel jsem nasednout

do přistaveného auta a skončil jsem u prověřkové komise. Byli tam se mnou lidé z vagonky i kohinorky. Z osmi lidí v komisi jsem znal pouze dva místní. K mému překvapení měla komise i složku s mým jménem, v níž byly i články vystřižené z novin, které jsem v předchozím roce publikoval, záznamy o tom, kde jsem co řekl a podobně. Závěr: vyloučení ze strany. Tehdy jsem ještě netušil co to znamená. V následujících měsících jsem byl zbaven všech funkcí a nevěděl jsem, jestli mi dovolí dál učit, protože podle jednoho soudruha z komise, bych „mohl kazit morálku mladých lidí“. Nakonec se tak nestalo, ani nevím proč.

Následovalo dvacet let čekání na změnu. Protože doba dřívějšího angažovaného života skončila v srpnu 1968, nasměroval jsem svoje úsilí jinam. Už několik let předtím jsem pravidelně o prázdninách brigádničil ve stavební četě tehdejšího MěNV vedené A. Bartákem, a proto jsem ovládl prakticky zednické povolání. Během čtyř let jsem pak postavil rodinný dům, v němž moje manželka pečovala o dceru a syna, kteří mezitím přišli na svět. Ty čtyři roky jsem téměř každý den šel po škole na stavbu a domů se vracel večer. Pomáhali mi kolegové a kamarádi. Bez nich bych to nezvládl. Žádné funkce jsem tehdy neměl a ani bych je mít nemohl. Naši hlavní starosti teď bylo splatit dluhy, které stavbou vznikly. Přivydělával jsem si na stavbách svých známých a mezitím opakovaně žádal o přeložení na místní gymnázium. Podařilo se to až po dvanácti letech v roce 1980. Přispěl k tomu fakt, že jsem dostal nabídku z Opavy učit na tamní obchodní škole a byl jsem rozhodnutý ji přijmout. Dalších sedmnáct let jsem pak vyučoval na GMK dějepisu a zeměpisu.

Rok 1989 a porevoluční aktivity

Mezitím politický vývoj směřoval ke společenskému zvratu. Když k němu v listopadu 1989 došlo, společně s B. Ašerem, S. Grossmanem a dalšími jsem stál u zrodu Občanského fóra ve městě, stal se členem zastupitelstva města, byl jsem na kandidátce pro parlamentní volby a v souvislosti s tím jsem se osobně seznámil s řadou osobností, které se později dostaly do čela politického vývoje: V. Klaus, M. Zeman, L. Zaorálek a dalšími. Tu a tam jsem tehdy vyslechl na svoji adresu narážku na to, že jsem byl před rokem 1989 krátce v KSČ. Bylo to ale vždy od lidí, kteří se z opatrnosti nebo zbabělosti nikdy a v ničem neangažovali. Když se z Občanského fóra vyčlenila ODS, stal jsem se předsedou Občanského hnutí ve městě a podílel se na formování veřejného života. V roce 1990 jsem byl jmenován kronikářem města a vedle psaní kroniky jsem se zaměřil na populární zpracování dějin města a jejich přiblížení občanům. Postupně jsem v režii města vydal sedm publikací, napsal více než dvě stě článků zveřejňovaných většinou ve Zpravodaji a pro místní ochotníky jsem napsal čtyři divadelní hry.

Léta však ubíhala a v roce 1997 jsem odešel do důchodu. Jako kronikář jsem ale pracoval až do roku 2016, tedy celkem pětadvacet let. Snažím se sám sebe přesvědčit, že to, co jsem v životě dělal a o čem jsem usiloval, mělo smysl. Spolu s manželkou jsme si vzájemně oporou téměř šedesát let a oporou jsou nám i naše děti.

V Moravskoslezském kraji je v rámci republiky nejvíce Senior Pointů, krajské zastupitelé schválili skoro jeden a půl milionu korun na jejich provoz i v roce 2021. Na celkem 15 kontaktních místech najdou starší lidé zábavu, bezplatné poradenství, ale také poučení. Velký zájem je také o vyřízení slevových Senior Pasů.

„Kovidová doba je náročná pro všechny, troufám si ovšem říct, že nejtěžší to mají senioři. Všechna nutná vládní nařízení je ještě více izolují od okolního světa, což bývá pro psychiku velmi zatěžující. V době pandemie byla nabídka jednotlivých Senior Pointů výrazně omezena, přesto tato kontaktní místa vnímám jako velice přínosná. Lidé do Senior Pointů hodně telefonovali, také psali mail. Pevně věřím, že se v tomto roce podaří třeba díky očkování boj s koronavirem vyhrát a do Senior Pointů se vrátí všechny besedy, přednášky, zábavná odpoledne, preventivní školení nebo neformální setkání. Jsem proto velmi rád, že krajské zastupitelé schválili pro tento rok příspěvek na provoz těchto kontaktních míst,“ uvedl náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje pro sociální oblast Jiří Navrátil a upřesnil, že z krajské pokladny půjde v roce 2021 na provoz 15 Senior Pointů v regionu celkem 1,41 milionu korun.

V roce 2019 využilo Senior Pointy více než 12 tisíc osob, od ledna do září roku 2020 to bylo skoro 8 a půl tisíce starších občanů. „Velký vliv na návštěvnost kontaktních míst pro seniory měl samozřejmě koronavirus. I přes všechna opatření vnímám zájem o Senior Pointy jako velmi vysoký. Nejvíce seniorů v roce 2020 využilo služby Senior Pointů v Třinci a Novém Jičíně.

Nejčastěji lidé přicházeli s požadavkem na vystavení Senior Pasu, který starším lidem nabízí výhodné akce a slevy. Celkově je do sítě Senior Pas zaregistrováno bez mála 24 tisíc seniorů, v tomto roce jich přibýlo skoro 4 tisíce,“ vyčíslil náměstek hejtmana kraje Jiří Navrátil a doplnil, že Senior Pointy také slouží pro distribuci hlásičů požáru a detektorů CO₂, které kraj od roku 2017 zdarma rozdává občanům starším 65 let. Celkově již kraj nakoupil 11 tisíc zařízení za celkem 5,5 milionu korun.

Provoz nových poboček kraj podporuje první tři roky v plné výši. Poté kraj hradí 70 % všech provozních nákladů, zbytek na základě předchozích jednání platí jednotlivé obce, ve kterých Senior Pointy fungují. Jednotlivá kontaktní místa aktuálně provozuje společnost Společně, Knihovna Třinec, Městská knihovna Orlová, Charita Frýdek-Místek, Město Vítkov, Seniorcentrum Opava a nově Kulturní zařízení Ostrava-Jih. Bližší informace o Senior Pointech jsou k dispozici na webových stránkách [SeniorPointy](http://SeniorPointy.cz).

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejně.
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Senior klub on-line

Stream je označení pro živé vysílání. **Streaming** (z anglického **stream** - proud) je technologie kontinuálního přenosu audiovizuálního sdělení mezi zdrojem a koncovým uživatelem pomocí datového proudu. V současné době se streamingu využívá především pro přenášení audiovizuálních sdělení po internetu (webcasting).

Nejen koronavirovou krizi vyřešili senioři v Ostravě - Jihu originálně - prostřednictvím stream vysílání. Pro seniory tak připravili (a stalo se to již samozřejmostí) netradiční Senior klub Akord.

Z virtuálního studia vás zdraví Zdeněk a Šárka. To jsou tradiční úvodní věty protagonistů tohoto vysílání Šárky Zubkové a Zdeňka Kačora.

Vysílají při různých příležitostech. Ukazují, jaké aktivity lze provozovat v nastalé pandemické době. V minulých vysíláních si například povykládali o vánočních a velikonočních zvycích a v neposlední řadě se podělili a pozvali na chystané aktivity jako např. připravovaný orientační pochod v Bělském lese. Nechybělo ani okénko cvičení jógy, informace o pořádaných počítačových kurzech... Všechna odvysílaná videa najdete na internetu - kanálu YOUTUBE.

K tradičním akcím klubu Akord patří prvomájový výstup na Ondřejník. Počasí jim moc nepřálo, ale přesto si senioři výšlap se vším všudy užili.

Aktivně se také zapojili do akce Uklidme Česko - uklidme JIH.

Akce uklidme náš Jih - 22.4.2021

Senioři v muzeu

Od 11. května 2021 se mohou zájemci podívat v Třineckém muzeu na zajímavou expozici, která zachycuje reálný život v Třinci v průběhu padesáti let minulého století. Podnětem k tomu byla i skutečnost a významné datum, kdy byl Třinec vládou ČSR dne 11. prosince 1930 povýšen na město s platností k 1. lednu 1931. **Senioři z Klubu důchodců Střítež** využili okamžitě možnost a už druhý týden od otevření expozice zavítali do Třince.

Na prohlídku přijelo patnáct členů klubu a ti opravdu nelitovali strávený čas v útrobách muzejních místností. A při současných opatřeních v době pandemie se po dlouhé době mohli konečně vidět a strávit pěkné chvíle na nové výstavě nazvané příznačně: **Příběh jednoho města od povýšení Třince z obce na město**. Výstava zachycuje různé životní sekce např. od školní výuky až po ukázkou všelijakých řemesel a život lidí v domácnostech ve 30 až 80 letech 20. století.

Samozřejmě pro seniory byly některé vystavené exempláře známé, neboť v mnoha domácnostech to sami měli. Bude velice zajímavé, jak na výstavu přijdou generace od nás mladší a budou určitě s podivem koukat na to, jak se žilo a s čím vším uměli zacházet jejich rodiče a prarodiče. Návštěvníci muzea nemusí zůstat u prohlídky jen jediné výstavy, ale shlédnout i historii bytové kultury z období 1880-1980 ve spolupráci s Muzeem hradeckým Rychnov nad Kněžnou.

My jsme ještě stihli také Mezinárodní výstavu malířů a řezbářů připravenou ve spolupráci s Ing. Janem Ferencem. Výstava nabízí historické milníky Třineckých dnů umění v Nemocnici Třinec. A tak už v samotném vstupu do muzea jsme mohli na stěnách u schodišť a pak i samotné Galerii obdivovat tvůrčí aktivity umělců i z okolních států. Na závěr je možné jen konstatovat, že navštívit Třinecké muzeum stojí za to!

Karel Moškoř

76.výročí osvobození Ostravy

V poslední dekádě dubna a prvních dnech měsíce května si slušní občané každoročně připomínají výročí osvobození Ostravy a okolních měst a obcí. Ne jinak tomu bylo i v letošní kovidové době.

Senioři z Ostravského organizačního centra spolku SENIORS, z.s. organizovali nebo se podíleli na provedení pietních aktů na řadě míst, kde jsou rozestety menší památníčky nebo monumentální památné objekty.

Záměrem aktivity bylo k památníkům přivést nejen nejstarší generaci, která ještě má úctu k osvoboditelům zažitou, ale též občany střední a hlavně nejmladší generace. V covidových podmínkách se to zdařilo tak, jak ukazují přiložené snímky z posledního dubna a prvního května.

Milan Fabián, Seniors, z.s.

Kurz "Senioři objevují taje počítačů"

Jste úplní začátečníci a nevíte, jak počítač funguje, ani jak se ovládá? Práce s myší, fungování internetu a pro ostatní běžné pojmy, jako složky, e-mail nebo stahování z internetu jsou pro vás tabu?

Kurz vám pomůže s orientací na internetu, naučí vás organizovat si dokumenty, fotografie do složek, komunikovat s ostatními přes e-mail, psát a formátovat texty ve Wordu a mnoho dalšího. Kurz se skládá z 8. lekcí, kdy každá lekce trvá vždy 2 x 45 minut, výuka probíhá 2x týdně v dopoledních hodinách.

Pořádáme také počítačové kurzy pro POKROČILÉ, kde se dozvíte, jak si přenést, uložit a organizovat své fotografie z fotoaparátu či telefonu do svého počítače či notebooku, jak si stáhnout, uložit a upravit obrázek z internetu a mnoho dalšího. Kurz se skládá z 10. lekcí, kdy každá lekce trvá vždy 2 x 45 minut.

Výuka bude probíhat v Ostravě - Vítkovicích, na ulici Štramberská 2871/47 (poblíž Mírového náměstí, resp. bývalé restaurace Schönthal - dnes Osaka).

Více informací se dozvíte na www.druhesvitani.cz nebo na tel.: 608 680 276.

Stanislav Drozd stále v zajetí fotografování

Ostravský fotograf Stanislav Drozd (nar. 15. dubna 1938 v Ostravě-Vítkovicích) mě už při prvním setkání před několika lety udivil energií, která z něj vyzařovala. Zapůsobila na mne i později a je tomu tak dosud. Ač jsem o dost mladší, nikdy bych nestihla zúčastnit se tolika výstav a dalších kulturních akcí jako on. Mám pocit, že je všude. Přitom všem fotografuje, organizuje svoje výstavy a radou přispívá tam, kde je zapotřebí. Postupně jsem se o něm dozvěděla, že byl dlouholetým pedagogickým pracovníkem Střední školy Ostrava-Kunčice, také předsedou bývalého Fotoklubu SCF při Domu kultury Nové huti v Ostravě-Zábřehu. Své vědomosti a schopnosti uplatnil jako člen dřívějšího městského a krajského poradního sboru pro amatérskou fotografii a krajského výboru Svazu českých fotografů. On sám neváhal předložit svoje snímky porotcům v nejrůznějších soutěžích, kde získal řadu ocenění. Nějakou

dobu se Stanislav Drozd zabýval také amatérskou filmovou tvorbou. Podstatně ovlivnil řadu svých žáků, z nichž někteří jsou dnes velmi uznávaní fotografové, jako Václav Šedý nebo Stanislav Dostál. Marek Pospíšil je kameramanem a režisérem v TV NOE. Stále velmi aktivní fotograf si našel čas, aby odpověděl na moje otázky.

Díváte se na svět často přes "okénko" fotoaparátu. To už pěknou řádku let. Vzpomínáte si na svůj první fotografický přístroj?

„Fotografovat jsem začal ve 14 letech. Můj první foťák byl Voigt-lander Brilliant. Měl velký zrcadlový hledáček a základní funkce - clonu, čas a zaostřování podle symbolů: portrét, skupina a krajina. Měl rovněž dobrý objektiv. Byl to otcův fotoaparát, zakoupený asi v roce 1937. Vlastním jej dosud i ostatní... Otec měl další, tak jsem ‚Brillant‘ dosti dlouho okupoval já. Později jsem používal Flexaret 3, Weru 3, Exaktu, Praktiku a poslední klasický byl Peta-consix.“

Ještě před takovými třiceti pěti lety bylo běžné fotit na černobílý film. To si fotograf se svými snímky pěkně pohrával v domácí fotolaboratoři. Zavzpomínáte?

„První zpracování filmu bylo dramatické. Kamaráda jsem přesvědčil, že není třeba filmový pás po vyvolání ustalovat, a tak jsme potom na světle pozorovali, jak se nám pěkně mění na temně černý pás. Moje první fotografie byly kontaktní 6x6 cm. Zhotovovaly se v kopírovacím rámečku, který byl umístěn v kopírce vyrobené otcem. Později jsem již snímky upravoval na zvětšovací přístroji Opemus. Vše potřebné jsem měl umístěno v mém pokoji, koupelnu jsme tehdy neměli. Okno jsem zatemnil rámem s černým papírem a prostor osvětlil rubínovou žárovkou. Chyběla tekoucí voda. Pro vyvolávání svítkových filmů 6x9 i fotografie jsem zprvu používal německou koncentrovanou vývojku Rodinal s různým ředěním. Později vývojky a ustalovače firmy FOMA.“

Jak přijali zálibu ve fotografování Vaši nejbližší - rodiče?

„Protože otec byl velmi dobrým fotoamatérem, získal jsem jeho podporu i důležité rady. Fotografie se pak stala mým celoživotním koníčkem. Někdy otec zpracovával fotografie v kuchyni. Zatemnil okno a "fotokomora" byla připravena. Samozřejmě až v noci, když matka a mladší sestra šly na kutě. Problémy nikdy nebyly.“

Přenesme se do Vaší dospělosti. S jakou technikou jste vstoupil do období barevného filmu? Nebylo Vám smutno po fotografickém černobílém světě s odstíny šedé barvy?

„Barevné fotografie a diapositivы jsem dělal zprvu klasicky. Dlouho jsem odolával digitální technice, ale pro mé povolání

metodika a učitele se stala nezbytnou. Psal jsem do různých médií, zejména do Učitelských novin, mnohdy jsem musel poslat třeba ilustrační fotografii i do hodiny. To mi umožnil jen digitální proces a internet... Ke klasice jsem se již nevrátil, ale černobílou fotografii zhotovuji, pokud je to zapotřebí. Některé náměty totiž v "ČB" vypadají lépe a věrohodněji, říká se, že tato fotografie má duši.“

Fotograf si obvykle hledá nějaké jedinečné náměty k zachycení na reportážních či uměleckých snímcích. Jaké byly a jsou ty Vaše?

„Zpočátku jsem fotil kamarády při různých akcích. Později vznikly cílené reportáže, a pak převažovaly fotografie krajín, zejména z cestování a turistiky. Zajímavé bylo fotografování akcí v kulturních domech v Porubě a Zábřehu, kde vystupovali Karel Gott, Miroslav Horníček, Golden Kids, Waldemar Matuška a další slavné osobnosti. V té době mě ovlivnili také kamarádi ve fotoklubu, později profesionálové, např. Fedor Gabčan, Miloš Polášek a Bohuslav Bína. Začal jsem v záběrech hledat souvislosti a výtvarná sdělení.“

V současné době je už běžná digitální úprava snímku pomocí počítačových programů. Je to pro fotografa tvůrčí práce nebo jen pomoc v nouzi, když došla fantazie a náměty k focení?

„Bez postprocesových prostředků to nejde. Fotografii buď vylepšíte, ale někdy znehodnotíte. Vždy je třeba nalézt rozumnou rovnováhu. Digitální úprava umožnila pohodlněji dosáhnout grafických efektů - například Sabatierův efekt, deformace, dvojí expozice a další. V temné komoře to bylo zdlouhavé s velkým množstvím zkoušek.“

ROZHOVOR

Kterou svou výstavu za poslední dva, tři roky hodnotíte jako nejlepší?

„Před koronavirovou pandemií jsem měl každý rok tři až čtyři výstavy. Mezi významné patřila moje jubilejní v ostravské galerii Chagall v roce 2018, dále to byly prezentace v Návštěvníckém centru Nový Jičín, v radnici v Příboře, vítkovické a svinovské knihovně a v dalších místech. I komorní výstavy byly příjemné a měly divácký ohlas. Konaly se v baru U Waldemara, v pobočkách Knihovny města Ostravy - Krásné Pole a Vietnamská v Porubě. Moje zatím poslední výstavní akce se uskutečnila v loňském roce v porubské Kafárně. Trvala bohužel kvůli karanténním opatřením jen týden.“

Máte nějaké další výstavní plány...

„Pokud vše dobře půjde, budu vystavovat na podzim v pobočce Knihovny města Ostravy ve Vítkovicích, také v Gorolském turistickém informačním centru v Mostech u Jablunkova a začátkem dalšího roku v Galerii na schodech Domova mládeže ve Vítkovicích.“

Před nějakým časem jste začal s výraznou popularizací tvorby i jiných autorů. Zajímavý nápad.

„Ano. Posledních pět let se zabývám dokumentováním regionálních výstav. Zpracovávám je do prezentací v tzv. Power Pointu. Každá je v podstatě fotografickou reportáží od pozvánky, přes průběh vernisáže, až po vystavené artefakty. Jeden díl obsahuje tři až pět výstavních akcí. Prezentace posílám kamarádům na víc jak sto e-mailových adres. Pro mne je potěšitelné, že jsou součástí úložiště Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě a knihovny Galerie výtvarného umění Ostrava. Možná tak zůstanou zachovány pro další generace... Kromě toho je velmi příjemné se scházet na vernisážích a výstavách s přáteli, diskutovat s nimi a zejména nalézat zajímavé objekty, někdy velmi prosté. Mám potřebu je zaznamenávat a předkládat jiným.“

Je seniorský věk překážkou pro realizaci vlastních snů?

„Pokud to zdraví dovolí tak jistě ne. Je třeba jen zvolit rozumné priority. Zatím stačím navštěvovat výstavní akce i v okolí Ostravy (Krnov, Hranice, Jablunkovsko, Karvinsko) a zpracovávat je do zmíněných reportážních prezentací... Těžko už budu sjíždět četné sjezdovky v Alpách... Lyžování byl můj další celoživotní koníček, kromě toho i aktivní provozování hudby - hra na housle a později na klarinet.“

O těchto koníčcích bychom si mohli povídat zase někdy jindy. :-)

Ptala se Eva Kotarbová

"Kterak se obětí nestát"

Pokračování ze str. 1

Příkladmo lze uvést zadání jedné z těchto herních karet: „Na svém účtu na sociální síti jsi zveřejnil příliš mnoho informací o své osobě, mohou být zneužity. Vracíš se o dvě políčka zpět.“

Soutěžních klání se mohou účastnit nejen děti, ale i dospělí. Hra tak může navíc napomoci i mezigenerační komunikaci. Navázala na předchozí preventivní projekty moravskoslezské policie, jakými byly knižka „Policejní pohádky“, didaktické hry „Učíme se s Honzíkem aneb Policejní pohádky hrou“ či „Na policejní služebně“.

Hra „Kterak se obětí nestát“ bude využívána nejen policisty při preventivních aktivitách. Vzhledem k aktuální epidemiologické situaci, mohli jako první vyzkoušet novou hru v moravskoslezských školách, hejtmánem určených k zajištění péče o děti vybraných profesí (zdravotníků, záchranářů apod.).

Hru využívají také dříve narození v klubech či zařízeních pro seniory a v knihovnách si budou moci zahrát také zájemci z řad široké veřejnosti. Hra „Kterak se obětí nestát“ bude distribuována i do knihoven obcí s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji, které o hru projeví zájem. Zmíněné subjekty (školy, kluby seniorů či zařízení pro seniory, knihovny obcí s rozšířenou působností), které mají zájem o novou hru „Kterak se obětí nestát“, mohou o hru požádat prostřednictvím e-mailu: krpt.prevence@pcr.cz. Distribuce her bude zajištěna do vyčerpání zásob.

Přístavba alternativní scény Divadla loutek slaví 10 let!

Divadlo loutek Ostrava slaví krásné jubileum. 20. května 2021 uběhlo 10 let od slavnostního otevření přístavby budovy - oblíbené alternativní scény.

Základní kámen byl položen v červu 2010 a kolaudace proběhla v únoru 2011. Přístavba má tvar do výšky protažené krychle, nebo - jak říkají její tvůrci - podobu věže u baziliky. Navrhl ji tým architektů Petr Hájek, Gabriela Minářová a Bronislav Stratil, z nichž první dva stáli u zrodu původní budovy divadla dokončené v roce 1999.

Na alternativní scénu pro až 80 diváků navazuje venkovní amfiteátr se 100 místy, cukrárna, kanceláře a unikátní loutkový orloj. Každý den se od 8 do 20 hodin v dvouhodinových intervalech otevře galerie šesti pohádkových postav. Z lipového dřeva je v životní velikosti vyřezal Pavel Skorkovský podle návrhu výtvarníka Tomáše Volkmera. Ten vycházel ze svých soch umístěných kolem hlavní budovy Divadla loutek. Ke Kašparovi, Králi, Královně, Čertu a Andělovi však musel najít šestou postavu - a jako protipól k vysmívajícímu se Kašpárkovi si vybral Smrtku. Dřevěné loutky se před zraky přihlížejících návštěvníků dvě a čtvrt minuty pohybují za zvuků hudby Vlastimila Ondrušky.

Alternativní scéna poskytuje ostravským loutkářům prostor pro inscenace komorního typu, které mohou mnohem více zapojovat do děje malé diváky. Budova byla otevřena slavnostní premiérou pohádky O vile menší než zrnko máku a v den otevření se na alternativní scénu přesunula i legendární inscenace pro dospělé s názvem Z Deniku Ostravaka. Venkovní amfiteátr a alternativní scéna jsou každé léto hojně využívány i v rámci festivalu PIMPRLÉTO a SPECTACULO INTERESSE.

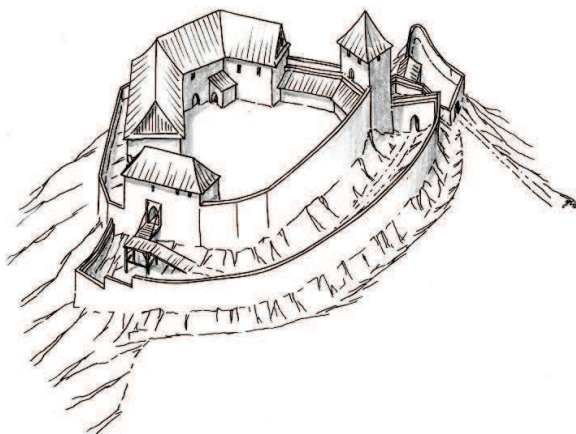

Pověsti se dnes už nevyprávějí, ale po dlouhé roky byly nedílnou součástí dlouhých večerů, kdy si je lidé předávali z generace na generaci, a tím je udržovali v paměti. Každá pověst se vždy váže k určitému místu a zapadá do nějakého historického období. Při pátrání po pověstech jsem moc písemného materiálu nenašla, tak dvě tři věty a abych mohla dotvořit příběh, musela jsem nastudovat dobu a navštívit místo pravděpodobného vzniku. Procházela jsem staré kalendáře, kroniky jednak z naší strany, ale také i ze strany polské, protože to bývalo jedno území. Také jsem měla k dispozici různé rukopisy, které jsem dostala od lidí, z nich jsem pak čerpala. Řada pověstí má pravdivé jádro, obal příběhu bývá přibarvený a upravený podle vypravěče.

Pověst o hradu Landek Odměna dobrému pastýři

Na konci Hlučínska se vine lehce stoupající kopec Landek. Kdysi dávno na jeho vršku stával kamenný hrad, který měl podobu čtverce. Z každého rohu se tyčila strážní věž, která sloužila jako oko ještěřába a hlídala každý pohyb po okolí. Ze tří stran byl hrad obehnan vysokými zdmi a hlubokými příkopy. Čtvrtou stranu, směrem k řece, chránila tekoucí Odra a strmá skaliska. Na nádvoří byla studna a přístup do hradu bránil jen padací most. Nedobytný hrad s pevnými hradbami obýval rytíř Sigfrid z Barutu.

Nebyl to zlý pán, daroval Hlučinu a blízkým vsím rozsáhlé pozemky a stvrdil je darovací listinou. Pozemky sloužily jako pastviny a táhly se až k řece Opavici. Rytíř Sigfrid prokázal svým poddaným poslední dobrý skutek a pak sídlo opustil. Hrad na čas osídlil výbojný rytíř Wallenstein. Se svou družinou pořádal bojové výpravy, raboval cizí území a zneklidňoval celé okolí. Cílem jeho výprav byl i nedaleký hrad Barutswerk, který byl několikrát přepaden a vyplněn. Vlastnil ho rytíř Lesko, kterému došla trpělivost, a aby řádění ukončil, požádal ostatní rytíře o pomoc. Domluvili se, spojili své družiny a ve velké síle hrad Landek přepadli, vyplnili a rozbořili. Z hrdého hradu zůstala jen zřícenina. Po staletí se mezi zbořenými zdmi proháněl vítr, slepými okny svítilo slunce a nakonec déšť a sníh dokonaly své dílo. Ruina chátrala a chátrala, až ji nakonec pohltila zem.

Landek pomalu zarůstal keři, dřevinami a vysokou trávou. Vyrostly tam louky, pastviny pro dobytek a na úpatí kopce se krčily malé chalupy s chudými lidmi. V jedné z nich bydlel i mladý pastýř, který měl na starost fojtovo stádo ovcí. Výdělek za hlídání byl tak malý, že ani nestačil na denní obživu pro něj i jeho starou matku. O ovce se však poctivě staral. Každé ráno je vyháněl z ohrady na pastvu a večer je znovu zaháněl zpátky. Zůstával s nimi celý den, obcházel stádo a dával pozor, aby se nezatoulaly.

Sotva vyšlo slunce, na pastvinách se ozývala píšťalka. Pasáček hlídal a krásně hrál. Melodie odposlouchával od ptáků a naučil se je tak, že se jim málem vyrovnal. Den co den to bývalo stejné, až jednou navečer zjistil, že mu chybí jedna ovečka! Neuměl sice počítat, ale neúplné stádo poznal. Ztratila se zrovna ta jeho oblíbená, celá bílá s černým flekem na hlavě. Měl ji rád, chodila za ním jako psík a slyšela na jméno "Malá." Hledal ji, zmateně pobíhal sem a tam. Vyšly už i první hvězdy, ale po ovečce se slehla zem. Ve večerním tichu se zdálky ozval slabý bekot. Zaradoval se a vydal k němu. Mečení se ozvalo znovu a vycházelo z místa, kde rostly trnky a keře. Prodral se křovím a překvapeně zůstal stát. Místo ovečky objevil hlubokou díru v zemi. Naklonil se nad ni a zavola: „Malá, jsi tam dole?“

Nečekal, že mu odpoví a bez váhání se spustil dolů. Všude byla tma, šel jen po hlase. Jednou byl blízký, podruhé vzdálený jako ozvěna, která lehce ošálí. Měl strach, mezi lidmi se proslýchalo, že pod Landekem není ničeho v pořádku, ale záchrana ovečky měla přednost. Přidržel se stěny a postupoval rozšířenou klenbou, která vedla až pod hradní zříceninu. Klopýtal a volal: „Malá, kde jsi?“ Najednou stanul před otevřenými vraty a za nimi bylo světlo jako ve dne. Oslněn leskem si zastínil oči, a když je znovu otevřel, naskytl se mu pohled na nesmírné bohatství. Po obou stranách chodby stály truhlice plné zlata, stříbra, drahých pohárů, přilbic a šperků. Mezi nimi se válely rozházené černé lesklé kameny, které nikdy neviděl. Pasáček si připadal jako v jiném světě. Netroufal si nic vzít do rukou, jen se díval a díval.

Znenadání před ním stála pěkná paní v rytířském šatu. Usmála se na něj a mile k němu promluvila: „Zasloužíš si odměnu, jsi poctivý člověk. Vezmi si něco z mého bohatství. Naber si tolik, kolik potřebuješ a ber, co uneseš!“ Podala mu mošničku a pasáček do ní vkládal něco ze zlata, něco ze stříbra a pro maminku korálky. Pak natáhl ruku po černém kamínku, ale paní rytířka ho hned zarazila: „Černé kamínky tady nech ležet. Ještě nepřišel jejich čas. Toto bohatství bude sloužit lidem, kteří se teprve narodí. Nedostanou ho ale zadarmo, budou ho dobývat ze země tvrdou prací, potem a krví.“

Ovčák poděkoval, dodal si odvahy a zeptal se: „Kdo jsi, paní?“ „Jsem paní z Landeku,“ odpověděla, ukázala na zatoulanou ovečku a zmizela. Obdarovaný pasáček se i s ovečkou šťastně vrátil domů. Z darů podzemí bylo na chleba i klidný dlouhý život. Zvěst o pokladu se rychle rozšířila, pod zem se vydalo množství lidí, aby našli zlato a zbohatli. Bloudili chodbami, kopali, hledali, ale poklad nenašli. Touha po bohatství přiváděla k Landeku další a další chamtivce. Varování, že se země uzavře a oni zahynou, nebrali vážně. I stalo se, že v podzemí zadunělo, chodby se propadly a všechny chamtivce zavalila zem.

Přírodní úkaz

Pisatel jednoho článku v nejmenovaných novinách si upřímně povzdechl nad absencí slušnosti v naší společnosti. Výkladový slovník definuje slovo absence jako nepřítomnost osoby, vlastnosti či jevu. Pokud jsem dobře pochopila souvislosti, tak pouhý povzdech je, v případě slušnosti, málo. Jestli se vskutku v naší společnosti slušnost nevyskytuje, měl by si pisatel a potažmo i čtenář naprosto zoufat, čili kvílet, bít se v prsa, padnout na kolena, roztrhnout šat a posypat si hlavu popelem.

Pohled do slovníku mě donutil k zamyšlení, zda je slušnost vlastnost nebo jev. Vlastnosti máme po předcích, nebo je získáváme výchovou. Takže to s námi vypadá dost bledě. Absence slušnosti v tomto případě znamená, že naši předkové byli pěkní hulvátí, a tak je nad slunce jasnější, že ani z nás nemohli nic pořádného vychovat. Ale to se mi moc nezdá. Jak předpokládám, tak vaši (a také moji) rodiče a prarodiče byli přece slušní lidé! Jistě, v každé rodině se najde nějaká ta černá ovce... Ale všichni jsme se učili zdravit, požádat a poděkovat.

Uděla jsem si malý průzkum výskytu alespoň těchto, takřkajíc vnějších atributů slušného chování. Výsledek lze hodnotit dvojím metrem. Podle toho, zda je člověk optimista a vidí sklenici napůl plnou, nebo pesimista, jenž stejnou sklenici označí jako z poloviny prázdnou. Přímo se nabízí závěr, že pozdrav a slova prosím a děkuji, považují za zcela zbytečné lidé mladí. Omyl. Zdá se, že kultura vystupování nemá s věkem nic společného a nelze z ní proto dělat generační problém. Napadlo mne, že na vině je spíš náš věčný spěch. Lidé mají pocit, že čas je natolik drahý, že s ním nelze plýtvat ani v mluveném projevu. Vynechání pozdravu ušetří nějakou tu vteřinku. A větu začínající slovy: „Prosím vás, potřeboval(a) bych...“, lze s úspěchem zkrátit na: „Chci...“ A když už člověk dostane žádané, poděkování vlastně netřeba. Tak se stane, že jeho požadavku nemůže být vyhověno, a pak je nějaký ten dík vskutku kontraproduktivní. Ušetřený čas lze s úspěchem věnovat slovům, která sice nelze otisknout, ale zato člověku uleví. Ovšem kultivované chování neznamená vždy, že ten či onen je opravdu slušný.

Stejně jako zlatá stužka na krásné krabičce nutně neznamená, že je uvnitř zásrubní prsten. V sametové krabičce se může skrývat i nějaký jiný, méně toužebně očekávaný předmět. Takže není na škodu trocha obezřetnosti. Koneckonců, naučili jsme se jen pozdravit a poděkovat. Taký nám doma určitě říkali, že se nemá lhát, krást a podvádět...

Slušnost ještě existuje. Není, žel, tak samozřejmá, jak bychom si přáli. A tak jsme udiveni, nadšeni a někdy přímo dojatí, když se s ní setkáme. Tudíž se domnívám, že otázka, zda nazvat slušnost vlastností či jevem, je zodpovězena. Je to jev! Něco jako gejzír, duha nebo polární záře.

Eva Vlachová

Vyhynou původní české babičky?

Kam se ztrácejí? Kam odcházejí a kde mizí pěkné české babičky? Kam se vytratila jejich vůně? Kdo a kde naposledy zahlédl jejich přirozenou vlídnost?

„Ještě jednou, Patriku, a Batmana stopro neuvidíš!“ vylila ze sebe zlost v téměř holé větě žena na parkovišti před Albertem. Patrik lehce zklidnil svoji urputnost (prachobyčejný vztek rozcapeného fracka), podíval se zespoda na ženu před sebou a odseknul v posledním vypětí sil: „Nemám tě rád, babi“. Nad frackem stála žena, která každé ráno zcela jistě prchá před odcházejícím středním věkem v ložnici po běžícím pásu sledujíc u toho opakování VIP zpráv. Vycpaná prsa jí trčela dopředu jako dva velké plynojemy, kontura kolem rtů byla hnusně vygravírovaná a "odliposukcovaný" zadek nacpala do džín pro holky z osmých tříd základní školy. Zpod rukávu letního trička se přes rameno dolů k lokti linula vytetovaná lilie a nepřirozeně bílé zuby drtily ve vzteku žvýkačku. Po opravdu dlouhé době jsem byl rád, že jsem vlastně starý a díky tomu nemusím říkat "babi" něčemu, co vypadá jako klon Barbíny a divoké Xeny.

Kam se poděly klasické české babičky? Kde jsou krásně kypré ženy, jejichž ňadra byla měkká jako paličky bílých pampelišek? Kam zmizely ženy typu Mily Myslíkové, Slávky Budínové nebo Stelly Zázvorkové? V jakých zákrutech života se schovávají ženy líbezné jako barokní komody? V duchu vidím svou babičku, která mne vítala před chalupou. Věděl jsem, že její rozpažená náruč je hebká jako dlouhé ženské vlasy čerstvě umyté v březovém šamponu. Věděl jsem, že její šaty voní směsí babiččiných vůní a šefříkového mýdla Elida. Její rty byly vždycky nenápadně přirozeně růžové a nelepily po žádných rtěnkách (pokud teda nevyrážela za "holkama" do cukrárny). Věděl jsem, že přes léto její dlaně voní po rybízu a po žmolence na koláč. To byly její Diory a Chanely!

Po každém naběhnutí do náruče jsem čekal na její pevný a přitom tak laskavý, něžný a vstřícný stisk. Cítil jsem v něm pokaždé obrovskou nekonečnou něhu a vlídnost. Cítil jsem v něm bezpečí. Když mě okřikla, nikdy to nebylo v afektu a nikdy to nebylo sprosté. Když mě klepla přes prsty - pamatoval jsem si to tak dlouho, jak dlouho jsem jedl nenáviděnou dušenou mrkev, kterou mi s láskou připravovala. Tu dušenou mrkev, kterou se teď nemohu nabažít, protože při jejím vaření a požívání myslím právě na babičku. Když se mne ptala na některá slova v křížovce, kterou luštila, cítil jsem se strašně důležitě. Určitě všechna slova znala, jen mi nenápadně dávala pocit potřebnosti a spolupráce. Ukazovala mi způsob, jak spolu mají lidi mluvit a jednat. Když mi před odchodem z domova pokaždé narovnala límec (s mým narůstajícím věkem si stále více a více musela stoupat na špičky chodidel), usmál jsem se na ni. Ona mi jen tak nenápadně pokaždé přejela dlaní přes tváře. Když jsem u stolu kousal do krajíce, který namazala, seděla často naproti mně oblečená do županu a mlčky se na mě jen tak dívala.

A když pochopila, že její pobyt se mnou je u konce, v klidu odešla. A já jsem se v tom brzkém červencovém ránu šel projít do úvozu pod chalupu a vyléval jsem z očí smutek a radost zároveň. Radost z toho, že jsem jí nikdy neřekl "nemám tě rád babi". Často se jí, s pohledem nahoru do nebe ptám na to, čemu nerozumím. Odpovědi nepřicházejí. Musím si na ně ještě pár let počkat...

(mich)

Jaroslav Pawlas: Prostě všechno dělám s chutí a rád

Bývalý havířský předák Jaroslav Pawlas (74 let) z Horní Suché je všeučel: odlévá cínové vojáčky, lepí modely letadel, maluje, chová vzácné straky i andulky, pěstuje bonsaje a čarověníky, věnuje se akvaristice, jakož i sběratelství všeho, co souvisí s havířskou minulostí Ostravska. V jeho sbírce naleznete staré kahany, důlní lana, identifikační známky, sbíječky, hornické vlajky, kroniky, modely dolů, části havířských stejnokrojů a podobně. Do dolu fáral už jeho děda, otec i bratr a on sám říká: „Ty černé jámy byly náš život a my bychom o nich měli vydávat svědectví.“

Takže u Vás už v druhé generaci platí, že se řemeslo dědí z otce na syna?

„Přesně tak. Sice jsem se vyučil zedníkem u VOKD, ale hned poté jsem skončil u havířiny a dlouhých pětadvacet let dělal v podzemí dnešního Dolu František. A řeknu vám, že po osmihodinové šichtě se sbíječkou, to se pak člověku doma klepala ruka i nad polívkou... Jinak, nechci se chlubit, ale když jsem dělal hlavního předáka, překonali jsme 26 rekordů v plnění TH výztuží. Čtyři z toho byly celorevinní.“

Jen se pochlubte - co byl Váš „majstrštyk“?

(Úsměv.) „Nejlepšího výkonu jsme dosáhli někdy okolo roku 1983, kdy jsme s partou vyplenili za 31 pracovních dnů 1131 hajmanů. To byl fakt nevídaný výkon a rád bych věděl, jestli ho od té doby vůbec někdo překonal.“

Vraťme se ještě k Vašemu představení úvodem - zapomněl jsem snad na některý z Vašich koníčků?

„Kromě těch, jež jste vyjmenoval, se věnuji ještě řezbářství. Všechna svá díla mám doma, některá byla na výstavách a vyřezal jsem i hornický betlém. Každá figurka v něm je tváří konkrétní osoby, třeba starosty obce, štajgra z dolu František, nebo kuchaře z místní kantýny. Ten betlém je rovněž součástí stálé expozice věnované hornictví v našem „Domečku“ Klubu

hornických důchodců Dolu František, kde jsem správcem už přes třináct let.“

Jak všechna vaše hobby vnímají rodinní příslušníci - hudrují, nebo pomáhají?

„Celá rodina mi fandí ve všem, čemu se věnuji. Pravda, některé věci i zkritizují, ale jak je zapotřebí, všichni se zapojí. Kromě toho, ruku k dílu umí přiložit i bývalí kolegové, kamarádi, které hornictví a šachta spojuje. Takže v „Domečku“ je velice příjemná a přátelská atmosféra. Navíc se členy klubu neustále něco sbíráme a naše malé muzeum tak pořád rozšiřujeme.“

Činorodost Vás evidentně neopouští, od rána do večera se máte čím zabývat a přitom jste v invalidním důchodu. Odkud berete tu energii?

„Právě to mi energii dodává. Na šachtě jsem měl kolektiv čtyřiceti lidí a jsem rád, že se tady scházíme a držíme spolu, jak na dole, tak v důchodu. Za sebe pak mohu říci, že když se věnuji koníčkům, je to pro mne odreagování se od běžného života.“

Prostě všechno dělám s chutí a rád, naplňuje to smysl mého života.“

Děkuji za rozhovor.

Jiří Muladi

Popisky foto:

- 1) S havířskými exponáty.
- 2) Jaroslav Pawlas a jeho řezbářské umění. Foto: Bohuslav Krzyžanek
- 3) S vlastnoručně odlévanými cínovými vojáčky.
- 4) Když je zapotřebí, dělá v „Domečku“ i barmana.
- 5) Bonsaje Jaroslava Pawlase.

Lhotečtí Pilkaři by opět rádi zatančili tu svou...

„Už aby se vše opět vrátilo do starých kolejí“, říkají si obchodníci, restauratři, majitelé ski-areálů, sportovci, herci, ale i školáci. A stejně tak občané beskydské Lhotky pod Ondřejníkem. Ani pamětníci obce nepamatují začátek roku bez plesů a posezení v restauraci u "točeného" pivka či dobrého jídla. Všem chybí sportovní soutěže a oblíbené turnaje, ale i "plno" na nedělní mši v kapli při významných svátcích ozdobených zpěvem souboru Cantamus...

Celoroční pauzu ve vystupování má i lhotecký národopisný soubor Pilky, který si v letošním roce připomíná už pětáosmdesát let od svého založení. U zrodu souboru v roce 1936 byl tehdejší řídící učitel zdejší školy a sběratel folkloru z Lašska - Vincenc Socha, který pro zachování lašských písní, tanců i místních lidových zvyků získal milovníky lidové kultury a umění zejména z členů hasičského sboru. Zpočátku malá skupinka nadšenců se brzy rozrostla na bezmála padesát členů souboru zejména z mladých Lhoťanů. A nutno říci, že tři desítky let sbírala i s cimbálovkou vavříny po celé republice.

Jedno přerušení činnosti ve své historii už Pilky jednou měly. To bylo od roku 1968, když umělecký vedoucí Vincenc Socha vážně onemocněl a soubor neměl kdo vést. Až v roce 1995 - v prvním ročníku lhoteckých národopisných slavností, konaných na počest pětadvacátého výročí od Sochova úmrtí, se členové souboru opět představili se svým programem. Bylo jich sice už jenom přes dvacet, ale kolektiv se natolik utužil, že na všech ročnících "Sochových" slavností nechybělo jeho vystoupení ani jednou. To už byly vydány i tři sbírky lidových písní a tanců, které od stařenek a staříků ze Lhotky pod Ondřejníkem a "zpod" Ondřejníka a Hukvald Vincenc Socha posbíral.

Tanečníci i zpěvačky znovuzrozeného souboru od roku 1995 opět s pásmo sestavenými ze Sochových zpěvníků vystupovali pak nejen ve Lhotce, ale i v celé řadě blízkých i

vzdálenějších obcí okresu, kraje, ale i na Slovensku. Ale v loňském roce zkoušky Pilek po jarním rozjezdu skončily už před létem. To proto, že protiepidemická opatření neumožnila konání Sochových slavností, ani jiných podobných akcí. Už, už to vypadalo, že se bude nacvičovat aspoň pásmo vánoční, ale po úvodních zkouškách bylo brzy jisté, že ani tradiční lhotecký vánoční koncert nebude.

A tak Pilkaři za pětáosmdesát let od založení souboru mají od loňského roku přerušenu činnost už po druhé. Protože pro svůj vyšší věk jsou členové souboru převážně koronavirově ohroženou skupinou, zatím místo náviku nového programu sledovali, jestli na ně "vyjde" vakcína. Ale i to se už vyřešilo. Hlavně, aby brzy - nejlépe už letos v roce jejich polokulatého jubilea - mohli opět zazpívat a zatančit s cimbálovkou divákům tu svou: „Už ty pilky dořezaly, už ty mlynky domlely...“

Pavel Pásek

Péče srdcem pomůže s péčí o seniory a osoby s handicapem

Moderní medicína často zachraňuje a prodlužuje životy, bohužel však už neřeší kvalitu života poté, co je život zachráněn. Většina seniorů a handicapovaných ale touží žít co nejdéle ve vlastním bytě nebo domě. Co dělat, když to zdravotní stav neumožňuje? Je tu nějaká možnost?

„Ano, je,“ říká ředitelka organizace Péče srdcem Jana Vávrová. „Tou je služba osobní asistence přímo v domácnosti. Osobní asistence je pro člověka od 18 let věku, který potřebuje pomoc druhé osoby, aby zvládal ty úkony, které by dělal sám, kdyby neměl žádná omezení či postižení. Tuto službu poskytujeme již od roku 2015, podle kapacitních možností až 24 hodin denně 7 dnů v týdnu na území města Ostravy a v přilehlých obcích“ vysvětluje.

V čem vlastně osobní asistence spočívá? Osobní asistentky poskytují pomoc a podporu při zvládání základních životních potřeb a situací, jako jsou osobní hygiena, koupání a používání WC, přesuny na lůžko nebo vozík. Zajistí dohled k zajištění bezpečí, péči o sebe (oblékání, česání), přípravu a podání stravy, dodržování pitného režimu včetně dohledu nad užíváním léků, nakupování, doprovod k lékaři nebo na úřad či procházku, donášku nákupů a pomohou s dalšími běžnými drobnými úkony v domácnosti či při smysluplném trávení volného času.

Výhody osobní asistence spočívají především v tom, že je služba zajišťována v domácnostech klientů, to znamená v jejich přirozeném prostředí a podle jejich aktuálních požadavků a potřeb.

Asistentky pomáhají klientům udržet zdravotní stav, případně ho i zlepšit pomocí aktivizace a rozvíjením jemné motoriky. V neposlední řadě pak umožňují rodinným příslušníkům seniora nebo handicapovaného vrátit se do pracovního života, popřípadě si odpočinout.

„Nedílnou součástí kvalitní služby osobní asistence je komunikace nejen s klientem, ale také s rodinou. Naším klientům poskytujeme i základní poradenství a aktuálně řešíme jejich potřeby,“ shrnuje Jana Vávrová.

A jak požádat o služby Péče srdcem?

Stačí zavolat na tel. číslo 777 147 587 nebo napsat na e-mail reditelka@pecesrdcem.cz. Ceník služeb a další podrobnosti najdete na webu www.pecesrdcem.cz.

Dušan Rapoš: Když nemůžete do Minikina, Minikino přijde za vámi

Pokračování ze str. 1

Odkud jste bral inspiraci pro nové kroky a co bylo nejtěžší?

„Základní inspirací, resp. motivací, byla snaha neztratit s našimi diváky kontakt a umožnit jim alespoň doma sledovat nová filmová díla a vítězné filmy ze světových festivalů.“

Dušan Rapoš s manželkou herečkou Evou Vejmelkovou při natáčení filmové komedie Ženská pomsta.

Co máte připraveno speciálně pro seniory?

„Až se situace rozvolní, budeme pokračovat v našem oblíbeném cyklu "Filmová seznamka pro dříve narozené". V první části vždy promítneme nějaký hezký film a ve druhé části se senioři setkají přímo se mnou v prostorech kavárny Minikina, kde si s nimi společně povídáme o filmu, který jsme právě shlédli. Já se přitom snažím odpovědět na otázky týkající se nejen filmu, ale také dotazy na práci režiséra a dalších filmařských profesí. Ta setkání s našimi věrnými senioři jsou vždy skvělá, plná humoru, emocí a hlavně poznání. Dělá mi radost, že díky tomuto projektu mají senioři možnost seznámit se blíž nejen s filmy samotnými, ale také mezi sebou navzájem jako lidé, které pojí společný zájem o filmové umění a touha po kulturnosti v širším slova smyslu. Včetně přirozené potřeby seznámit se s lidmi podobného smýšlení, aby na další film už mnozí z nich šli jako přátelé, cítící stejné lidské i estetické hodnoty.“

S Chantal Poullain

Na čem je postaven váš přístup k seniorům?

„My si v Minikině "dříve narozených" hluboce ceníme, neboť patří k našim nejvěrnějším divákům a jednou i my budeme potřebovat pomoc. Ostatně, je jasné, že pokud jsme kulturně založení lidé, tak s hůlkou se už chodí do kina či do divadla o něco hůře. Proto máme pro seniory 50% slevy na lístcích a navíc jsme zavedli už zmíněný cyklus "Filmová seznamka pro dříve narozené“.

Věnujete se i chatování diváků s různými osobnostmi ze světa filmu. S jakými ohlasy?

„Chatování jsme nyní přeskočili, neboť osobní kontakt s diváky je nenahraditelný a čekáme, až budeme moci pokračovat v projektu "Osobnosti v Minikině". Díky mým osobním vztahům s filmovými umělci budeme i nadále zvát do Minikina filmaře a herce na diskusi k filmům, ve kterých ukázali svůj umělecký postoj.“

S Petrem Dvorským

S Jiřím I. Bláškou

S Karlem Gottem

Který film (popřípadě filmy) by si podle Vás diváci rozhodně neměli nechat ujít a proč?

„Konkrétní název neuvedu, protože my se v Minikině snažíme držet pečlivě našeho sloganu "Velké filmy v malém kině" - a přinášíme skutečnou uměleckou kvalitu, především z tvořivého prostředí české a evropské kinematografie.“

Co Vás osobně v dané atmosféře štve a co těší?

„Štve mě informační chaos a permanentní změna příkazů a nařízení doslova ze dne na den, což vyvolává negativní emoce u spousty lidí a zbytečně je to i rozděluje. A těší mě, že si většina lidí i v téhle těžké situaci zachovala nadhled, humor a lidskou důstojnost. Proto věřím, že když se korona jednou ocitne na "smetišti dějin", tak se všechno vrátí poměrně rychle do normálu.“

Jiří Muladi, Foto:archiv Dušana Rapoše